

Analýza kombinace bankovních a pojistných produktů na českém finančním trhu

Jana Sedlářová

Bakalářská práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana SEDLÁŘOVÁ**
Osobní číslo: **M09631**
Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**

Téma práce: **Analýza kombinace bankovních a pojistných produktů na českém finančním trhu**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Provedte průzkum literárních pramenů a zpracujte teoretické poznatky týkající se bankovníctví a pojišťovnictví v ČR.

II. Praktická část

- Provedte průzkum spolupráce bankovního a pojišťovacího sektoru v ČR.
- Analyzujte nabídku bankopojištění u vybraných finančních institucí.
- Analyzujte vybrané bankovní produkty propojené s pojištěním.
- Na základě výsledků analýzy navrhněte vhodná řešení u modelových klientů pro vybrané produkty.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

DAŇHEL, J. Pojistná teorie. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2005. 332 s. ISBN 80-86419-84-3.

DUCHÁČKOVÁ, E. Principy pojištění a pojišťovnictví. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2005. 178 s. ISBN 80-86119-92-0.

KRÁL', M. Bankovnictví a jeho produkty. 1. vyd. Žilina: GEORG, 2009. 265 s. ISBN 978-80-89401-07-9.

POLOUČEK, S. Bankovnictví. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 716 s. ISBN 80-7179-462-7.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jiří Polách**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **2. dubna 2012**
Termín odevzdání bakalářské práce: **18. května 2012**

Ve Zlíně dne 2. dubna 2012

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

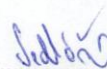
- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 10.5.2012

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zaměřuje na analýzu kombinace bankovních a pojistných produktů na českém finančním trhu. V první části práce jsou popsány teoretické poznatky týkající se bankovníctví, pojišťovnictví a bankopojištění. Druhá část práce se zabývá spoluprací bank a pojišťoven v praxi. Dále obsahuje seznámení s nabídkou vybraných českých finančních institucí a zahrnuje modelové příklady propojení bankovních a pojistných produktů.

Klíčová slova: banka, pojišťovna, bankovní produkt, pojištění, bankopojištění

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the bank and insurance products combination analysis on the Czech financial market. The first part being the description of the theory related on banking, insurance, and bancassurance. The second part deals with the practical cooperation of banks and insurance companies. The survey of selected Czech financial institutions and several samples of combining bank and insurance products are also included.

Keywords: bank, insurance company, bank product, insurance, bancassurance

Touto cestou bych ráda vyjádřila poděkování vedoucímu práce panu Ing. Jiřímu Poláchovi za jeho ochotu a cenné rady, které mi pomohli při zpracování této bakalářské práce. Poděkování rovněž patří vstřícným bankovním poradkyním pobočky České spořitelny ve Zlíně.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 BANKOVNICTVÍ	12
1.1 BANKOVNÍ SYSTÉM	12
1.2 BANKY	13
1.2.1 Definice banky	13
1.2.2 Základní funkce bank	13
1.2.3 Druhy bank	14
1.3 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH BANKOVNÍCH PRODUKTŮ	16
2 POJIŠŤOVNICTVÍ	22
2.1 VYBRANÉ POJMY Z POJIŠŤOVNICTVÍ	22
2.2 ČLENĚNÍ POJIŠTĚNÍ	23
2.3 POJISTNÝ TRH A JEHO SUBJEKTY	24
2.4 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH POJISTNÝCH PRODUKTŮ	25
2.4.1 Životní pojištění	25
2.4.2 Neživotní pojištění	27
2.4.3 Penzijní připojištění	28
3 BANKOPOJIŠTĚNÍ	30
3.1 TEORIE BANKOPOJIŠTĚNÍ	30
3.2 BANKOPOJIŠŤOVNICTVÍ V ČR.....	31
3.3 VÝHODY A NEVÝHODY BANKOPOJIŠTĚNÍ.....	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	33
4 PŘEDSTAVENÍ BANK, POJIŠŤOVEN A JEJICH SPOLUPRÁCE	34
4.1 ČESKÁ SPOŘITELNA	34
4.1.1 Spolupracující pojišťovny České Spořitelny.....	34
4.2 KOMERČNÍ BANKA	35
4.2.1 Spolupracující pojišťovny Komerční banky	35
4.3 ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA	36
4.3.1 Spolupracující pojišťovny Československé obchodní banky.....	37
4.4 MBANK.....	37
4.4.1 Spolupracující pojišťovny mBanky.....	37
4.5 UNICREDIT BANK.....	38
4.5.1 Spolupracující pojišťovny UniCredit Banky.....	38
4.6 RAIFFEISENBANK.....	39
4.6.1 Spolupracující pojišťovny Raiffeisenbanky	39

4.7	SUMARIZACE	40
5	SEZNÁMENÍ S NABÍDKOU BANKOPOJISTNÝCH PRODUKTŮ VYBRANÝCH BANK.....	41
5.1	NABÍDKA ČESKÉ SPOŘITELNY	41
5.2	NABÍDKA KOMERČNÍ BANKY.....	43
5.3	NABÍDKA MBANK.....	45
6	MODELOVÉ PŘÍKLADY KOOPERACE BANKOVNÍCH A POJISTNÝCH PRODUKTŮ.....	47
6.1	PŘÍKLAD PROPOJENÍ BĚŽNÉHO ÚČTU A POJIŠTĚNÍ	47
6.2	PŘÍKLAD PROPOJENÍ KREDITNÍ KARTY A POJIŠTĚNÍ	49
6.3	PŘÍKLAD PROPOJENÍ OSOBNÍ PŮJČKY A POJIŠTĚNÍ	51
	ZÁVĚR	55
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	57
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	61
	SEZNAM TABULEK.....	62

ÚVOD

Žijeme v 21. století, které je pro finanční trhy typické rozšiřováním globalizace, moderních technologií a konkurenčního boje. Čím dál častěji také dochází k výkyvům v ekonomické stabilitě států, měn a organizací. To vše přispívá k novému trendu, který můžeme v posledních několika letech pozorovat na českých i světových finančních trzích. Banky a pojišťovny mezi sebou úzce spolupracují a vytvářejí společné distribuční kanály pro prodej svých bankovních a pojistných produktů.

I když je finanční negramotnost českého obyvatelstva stále vysoká, v současnosti přibývá zákazníků, kteří rozumí finančním produktům a službám, a také klientů, kterým v těchto věcech radí organizace zaměřené na finanční poradenství. Poptávku na bankovním a pojistném trhu již netvoří jen starší konzervativní občané, ale také nová generace zvědavých a věčně nespokojených mladých lidí. Na banky a pojišťovny jsou tedy kladeny stále větší nároky, aby uspokojily potřeby a přání zákazníka, a aby obstály v početné konkurenci. Svoji pozici na trhu si rozšiřují a upevňují nové nízkonákladové banky, které dávají na frak velkým tradičním bankám díky jejich nízkým či dokonce nulovým poplatkům za bankovní produkty a služby.

Teoretická část této práce má za úkol obeznámit širokou veřejnost s nejvýznamnějšími fakty z oblasti bankovníctví, pojišťovnictví a bankopojišťovnictví. Budou zde popsány bankovní systémy, druhy bank, bankovní produkty, pojmy z pojišťovnictví, členění pojištění, subjekty pojistných trhů i samotné pojistné produkty. V neposlední řadě bude vysvětlen také pojem bankopojištění a jeho výhody i nevýhody. V praktické části budou představeny současné české přední banky a pojišťovny. Analyzována bude jejich vzájemná spolupráce a vybrané produkty, které propojují bankovní a pojistný sektor českého finančního trhu. Podle modelových příkladů si bude moci každý čtenář ujasnit, jak propojení bankovního a pojistného produktu v praxi vypadá. Závěr bude věnován sumarizaci získaných poznatků a doporučení pro klienty, zvažující uzavření bankopojištění.

Zpracovat toto téma jsem se rozhodla poté, kdy mi bylo několikrát nabízeno uzavření rádo- by výhodného bankovního produktu obohaceného o pojištění bankovní poradkyní v bance, úřednicí pošty či osobním finančním poradcem. Pokud bych se tedy v budoucnu rozhodla takový finanční produkt uzavřít, chci být předem vzdělána a obeznámena s touto problematikou.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 BANKOVNICTVÍ

1.1 Bankovní systém

Za bankovní systém můžeme označit souhrn všech bankovních institucí ve státě a jejich vzájemných vztahů. Jeho funkce a způsoby fungování jsou většinou dány ekonomickým prostředím, ale i tradicí v dané zemi. Bankovní systém vymezuje zpravidla legislativa státu. V České republice k této legislativě patří zejména:

- zákon číslo 21/1992 Sb., o bankách,
- zákon číslo 6/1993 Sb., o České národní bance,
- Devizový zákon,
- Zákon o účetnictví.

Za další legislativu je nutno od vstupu České republiky do Evropské unie považovat směrnice EU. V neposlední řadě se bankovní systém řídí také podzákonnými právními normami, které vydává Ministerstvo financí ČR a Česká národní banka. (Král, 2009, s. 63)

Rozlišujeme několik modelů bankovních systémů. Z hlediska toho, zda je či není centrální banka se svými makroekonomickými funkcemi institucionálně oddělena od obchodních bank, známe dva základní modely bankovního systému:

- a) **jednostupňový,**
- b) **dvojstupňový.**

U jednostupňového systému platí, že ve státě existuje pouze jedna banka a ta vykonává všechny činnosti centrální i obchodní banky. Tento systém byl typický pro bankovníctví na našem území před rokem 1989. V roce 1990 se charakter českého bankovního systému změnil na dvoustupňový, který funguje v drtivé většině tržních ekonomik. V tomto systému je první stupeň, jež představuje centrální banka, rozšířen o stupeň druhý, který je tvořen z obchodních bank a dalších peněžních institucí. (Král, 2009, s. 64; Polouček, 2006, s. 40)

Dále lze členit bankovní systémy z hlediska toho, pro jaké činnosti mají jejich banky oprávnění. Z toho pohledu rozlišujeme tři modely bankovního systému:

- a) **univerzální,**
- b) **oddělený,**

c) **smíšený.**

V univerzálním modelu bankovního systému mohou banky poskytovat všechny druhy bankovních produktů i služeb, a také se zabývat komerčním i investičním bankovníctvím. Na základě vlastního rozhodnutí a právní úpravy mají banky možnost specializace. U odděleného modelu bankovního systému platí, že komerční a investiční bankovníctví je od sebe striktně separováno. Tento model byl v historii typický pro USA, kde vznikl jako reakce na hospodářskou krizi z roku 1929. V posledním, smíšeném modelu existuje určité oddělení komerčního a investičního bankovníctví, avšak není tak striktní a komerční banka může například obchodovat s cennými papíry prostřednictvím své dceřiné společnosti. (Šenkýřová, 2005, s. 52)

1.2 Banky

1.2.1 Definice banky

Formulovat definici banky lze mnoha obdobnými poučkami. Nejlépe ji však zpracoval Král' a Šenkýřová.

„Banka v užším chápání je instituce veřejného nebo soukromého práva, která od obyvatel nebo právnických osob nakupuje peníze ve formě vkladů a takto získané peníze za cenu úroku investuje formou půjček.“ (Král', 2009, s. 41)

„Nejčastěji jsou banky charakterizovány jako druh finančního zprostředkovatele, jehož hlavní činností je zprostředkování pohybu finančních prostředků mezi jednotlivými ekonomickými subjekty. Toto zprostředkování je založeno zejména na tom, že banky přijímají vklady a z nich na vlastní účet poskytují úvěry.“ (Šenkýřová, 2005, s. 49)

Pokud se vycházelo ze Zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, byla by banka definována jako právnický subjekt, který sídlí na území ČR, má formu akciové společnosti nebo státního peněžního ústavu a má povolení přijímat vklady od veřejnosti a poskytovat úvěry.

1.2.2 Základní funkce bank

Banky zastávají v tržní ekonomice velmi mnoho různých a důležitých funkcí. Dá se říci, že jsou nepostradatelné. U obchodních bank evidujeme tři následující základní funkce:

- finanční zprostředkování,

- emise bezhotovostních peněz,
- provádění bezhotovostního platebního styku. (Revenda et al., 2002, s. 118)

Základními funkcemi, které plní centrální banky, jsou především:

- emise hotovostních peněz,
- vrcholný subjekt měnové politiky,
- banka státu a ostatních bank,
- regulace bankovního systému a dohled,
- statistická činnost,
- správa devizových rezerv státu a další. (Revenda et al., 2002, s. 319)

1.2.3 Druhy bank

Na finančním trhu existuje mnoho druhů bank. Pro lepší přehlednost rozlišujeme banky dle různých hledisek. Z hlediska zaměření bankovních obchodů na cílovou skupinu zákazníků se členění banky na:

- **retailově zaměřené banky**, které cílí na drobné spotřebitele,
- **whole sale zaměřené banky**, které obchodují s podniky, obcemi a dalšími velkými subjekty,
- **internacionálně zaměřené banky**, které se zabývají mezinárodním bankovníctvím.

Z hlediska právní formy rozlišujeme banky zřízené podle **veřejného práva** nebo banky zřízené podle **soukromého práva**.

Z hlediska druhu vykonávaných bankovních činností a obchodů členíme banky na **univerzální** a **specializované**. Jak už název napovídá, tak se univerzální banky zabývají všemi možnými typy bankovních obchodů a služeb. Specializované banky se zpravidla věnují jen určitým klientům, bankovním produktům nebo území, na kterém působí. (Kráľ, 2009, s. 41-42)

Dále rozeznáváme následující hlavní druhy bank:

- 1.) **Centrální banky** jsou obvykle velké státní banky, které mají emisní monopol, řídí měnovou politiku a provádí regulaci a dohled nad podnikáním na bankovním i finančním trhu.
- 2.) **Univerzální obchodní banky** se vyznačují širokou škálou nabízených bankovních produktů a služeb. Představují velkou část subjektů bankovního trhu. Zabývají se činnostmi, jako jsou přijímání vkladů, poskytování úvěrů, zprostředkování tuzemského i zahraničního platebního styku, emisním obchodováním, obchody s cennými papíry, atd.
- 3.) **Spořitelny** se specializují především na pasivní obchody, čímž je sběr vkladů od obyvatelstva. Mezi její aktivní obchody patří poskytování úvěrů na financování municipalit. V současnosti vykonává také neutrální obchody, jako jsou bankovní převody, devizové a směnárenské operace, inkasa směnek a šeků, atd. Spořitelny se dále člení z hlediska jejich zakladatele na komunální, státní, poštovní či zaměstnanecké spořitelny.
- 4.) **Peněžní a úvěrová družstva** jsou společnosti, které mají status právnické osoby a neuzavřený počet členů. Družstvo má za cíl hospodářsky podporovat své členy, kterými mohou být pouze fyzické osoby. Všechny bankovní obchody mohou družstva poskytovat jen svým členům či jiným družstevním záložnám.
- 5.) **Hypoteční banky** jsou specializovanými bankami, které se orientují na poskytování hypotečních úvěrů zajištěných nemovitostí a emisí vlastních hypotečních zástavních listů.
- 6.) **Investiční banky** představují peněžní ústavy, které získávají dlouhodobé vklady od jiných bank, fyzických a právnických osob. Dále emitují dlouhodobé dluhopisy. Peněžní prostředky následně investují do střednědobých a dlouhodobých půjček podnikatelským subjektům.
- 7.) **Splátkové banky**, tak se nazývá druh bank, které soustřeďují svou činnost na poskytování spotřebních úvěrů retailovým klientům a drobným podnikatelům.
- 8.) **Banky se speciálními funkcemi** podporují určité oblasti státního zájmu a jejich činnost je přesně vymezena a ustanovena zákonem. Mezi tento druh peněžních institucí můžeme řadit například: banky pro obnovu, banky pro podporu exportu, stavební spo-

řitelny, zemědělské, ekologické, likviditní, konsolidační, rozvojové a záruční banky.
(Král, 2009, s. 44-55)

1.3 Charakteristika vybraných bankovních produktů

1.) Bankovní účet

Nejrozšířenějším a nejzákladnějším finančním produktem obchodních bank je bankovní účet neboli konto.

„Běžný bankovní účet je chronologicky vedený záznam o vzájemných peněžních pohledávkách a závazcích mezi klientem a bankou.“ (Šenkýřová, 2005, s. 81)

Tento účet je využíván především k platebnímu styku. Finanční prostředky, které jsou na něm uloženy, představují pro klienta pohotové peníze k placení, a proto je nazýváme vklady na viděnou. Při založení konta banka s klientem uzavírá písemnou smlouvu o zřízení a vedení běžného účtu v příslušné měně. Aby mohla fyzická osoba smlouvu uzavřít, musí prokázat svou totožnost platným průkazem totožnosti a to:

- občanským průkazem,
- cestovním pasem,
- nebo povolením k trvalému pobytu v ČR.

Další podmínkou je právní způsobilost. V případě, že osoba není právně způsobilá, zakládá účet spolu se svým zákonným zástupcem. U smluv s fyzickými osobami podnikateli je nutné navíc doložit doklad o oprávnění k podnikatelské činnosti, jímž může být živnostenský list či koncesní listina. Právnícké osoby překládají doklad osvědčující jejich právní subjektivitu (např. výpis z obchodního rejstříku, zakladatelská listina, průkaz totožnosti člena statutárního orgánu). Smlouva o zřízení a vedení běžného účtu obsahuje jméno majitele účtu, jeho adresu, rodné číslo (identifikační číslo) a dále zejména:

- datum, ke kterému se účet zřizuje,
- druh měny, ve které bude účet veden,
- způsob disponování s peněžními prostředky.

Pokud si majitel účtu bude přát, může s jeho účtem disponovat další osoba, která souhlas ze své strany potvrdí podepsáním platného podpisového vzoru.

Zůstatek bankovní účtu je úročen aktuální roční úrokovou sazbou, kterou stanoví, vyhláší a mění banka. V současné době jsou tyto sazby minimální.

Běžný účet může být zrušen:

- uplynutím doby, na kterou byl zřízen,
- splněním účelu, pro který byl zřízen,
- dohodou,
- výpovědí jedné či druhé smluvní strany,
- okamžitým odstoupením od smlouvy ze strany banky.

V posledním desetiletí se stává bankovní účet prostředkem, na který navazuje mnoho dalších souvisejících bankovních produktů a služeb. (Šenkýřová, 2005, s. 81-86)

2.) Termínované vklady

Vklad termínovaný klient nepoužívá k běžnému platebnímu styku. Jedná se o vklad, který je u banky uložen na přesně definovanou dobu a na konkrétně stanovenou částku peněžních prostředků. V průběhu platnosti smlouvy nemůže klient s těmito prostředky disponovat. Termínované vklady se klasifikují podle délky splatnosti na krátkodobé (do jednoho roku), střednědobé (1 až 4 roky) a dlouhodobé (nad 4 roky). Známe tyto základní typy termínovaných vkladů:

- a) **Vklady pevné** – jedná se o základní termínovaný účet, na který je jednorázově uložena stanovená částka na předem stanovenou dobu.
- b) **Vklady na otevřeném účtu** – u těchto vkladů existuje možnost ukládání další přívků během doby trvání smlouvy. Lze dohodnout také tzv. výpovědní lhůtu, kterou si klient podává v případě, že má zájem si vklad vybrat.
- c) **Revolvingové termínované vklady** – jsou takové termínové vklady, které když nejsou klientem vybrány po uplynutí stanové lhůty, tak se znovu automaticky obnoví (revolvingují) na stejně dlouhou dobu.

Termínované vklady mohou mít pevně stanovenou nebo pohyblivou úrokovou sazbu. Přičemž pevná úroková sazba je po celou dobu trvání vkladu neměnná. Pohyblivá úroková sazba se mění za stanovených podmínek. V současné době jsou úrokové sazby

termínovaných účtů velmi nízké, a tak klesá i zájem klientů o jejich založení a vedení. (Kašparovská, 2010, s. 86-88)

3.) Spořicí účty

Spořicí účet je kombinací vkladového a běžného účtu. Tento účet poskytuje klientovi relativně vyšší výnos a také vyšší likviditu vložených peněžních prostředků, které jsou navíc pojištěny dle zákona o bankách. Spořicí účty se zpravidla zakládají na dobu neurčitou a za jejich vedení si většina bank neúčtuje žádné poplatky. Výše částky, která má být na takovém účtu uložena, nebývá pevně stanovena. Tyto všechny výhody tak staví spořicí účty mezi nejprodávanější finanční produkty současné doby. (Kašparovská, 2010, s. 93)

4.) Kontokorentní účty, kontokorentní úvěry

Kontokorentní účet se řadí mezi určitý typ běžného účtu, který umožňuje jeho majiteli za předem stanovených podmínek čerpat finanční prostředky do záporného zůstatku. Toto čerpání je však omezeno kontokorentním rámcem, což je limit maximální výše kontokorentního úvěru na daném účtu. Banka poskytne či neposkytne kontokorentní úvěr klientovi na základě jeho ověřených finančních příjmů a jeho úvěrové historii. U tohoto druhu účtu se setkáváme s dvěma úrokovými sazbami. První, kreditní úroková sazba je vázána na kladný zůstatek na účtu, kdežto druhá, debetní úroková sazba se pojí k zápornému zůstatku na účtu. Jestliže klient překročí hranici úvěrového limitu, je mu účtována sankční zvýšená úroková míra. (Kašparovská, 2010, s. 96-97)

5.) Kartové účty, kreditní karty

Na konci 70. let 20. století byla v USA snaha o zvýšení odbytu maloobchodů. Začaly se tedy prosazovat úvěrové karty. Na rozdíl od platebních karet jsou karty kreditní vydávány k samostatnému kartovému účtu, který po dohodě a schválení bankou, poskytuje určitý úvěrový limit. Tento limit představuje hranici, kolik peněžních prostředků může být maximálně z kartového účtu vyčerpáno. Pomocí kreditní karty může klient opakovaně využívat tuto nově získanou finanční rezervu. Jedná se tedy o revolvingový úvěr. Z kreditní karty je možno čerpat peněžní prostředky:

- bezhotovostní platbou u obchodníka či na internetu,
- hotovostním výběrem z bankomatu,
- hotovostním výběrem na pobočce banky.

Ode dne bezhotovostního čerpání z úvěrové karty běží bezúročné období, které může trvat 40-55 dní. Pokud není v poslední den bezúročného období uhrazena celá čerpaná částka, začne se tato část kartového účtu úročit. Pokud však budeme z karty čerpat hotovostně, úročí se vyčerpaná částka již od prvního dne. Po uplynutí dne splatnosti je však nutné bance splatit tzv. minimální splátku. Tu si většinou banka sama vyžádá pomocí inkasa z klientova běžného účtu ve výši 3-10% z čerpané částky.

Podmínky poskytnutí kreditní karty jsou u všech bankovních institucí víceméně stejné:

- občanství ČR prokázané platným občanským průkazem či cestovním pasem (povolení k trvalému pobytu u cizinců),
- dosažení 18 let věku,
- ověřený pravidelný měsíční příjem (jeho minimální výše se u jednotlivých bank se liší).

Pro navýšení úvěrového limitu může klientovi pomoci i doklad o měsíčním příjmu manžela/manželky. Také se může stát, že je zákazník dlouholetým a vzorným klientem banky, v takovém případě banka nabízí možnost založení kreditní karty bez dokládání příjmů. Bankovní služby spojené s kreditními kartami jsou ovšem zpoplatněny. Majitel kreditní karty tak zaplatí za vedení kartového účtu, za vedení karty a za výběry z bankomatů. Pokud má smluvně dohodnuté doplňkové programy, platí také za ně neopomenutelné částky. (Král, 2009, s. 224-226; Šenkýřová, 2005, s. 128)

6.) Spotřební úvěry

Spotřební úvěry jsou jedním z nejzajímavějších finančních produktů z pohledu bank i dalších nebankovních finančních institucí. Pokud totiž nejsou rizikové či ztrátové, přinášejí bankám vysoké výnosy. Jsou to úvěry, které banky poskytují fyzickým osobám zpravidla na spotřební účel za pevnou měsíční splátku. Spotřebním účel se přitom rozumí například koupě elektroniky, domácích spotřebičů, automobilů i dovolené. Spotřební úvěry mohou být krátkodobé či střednědobé. Autor Král (Král, 2009, s. 176) ve své knize uvádí dobu splatnosti 6 – 48 měsíců. Z praxe však můžeme říct, že jsou běžně nabízeny doby splatností těchto úvěrů až 84 měsíců.

Zákon č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru, definuje tyto základní pojmy:

- **Spotřebitelský úvěr** = poskytnutí peněžních prostředků nebo odložená platba, např. ve formě úvěru, půjčky nebo koupě najaté věci, za které je spotřebitel povinen platit.
- **Spotřebitel** = fyzická osoba nejednající při uzavírání a plnění smlouvy v rámci své podnikatelské činnosti a v jejíž prospěch je spotřebitelský úvěr sjednán.
- **Věřitel** = FO, PO nebo sdružení osob, které poskytly spotřebitelský úvěr v rámci své obchodní či podnikatelské činnosti.
- **Roční procentní sazba nákladů (RPSN)** = procentní podíl z dlužné částky, který je spotřebitel povinen zaplatit věřiteli za období jednoho roku.

RPSN u spotřebitelských úvěrů napomáhá občanům porovnat výhodnost či nevýhodnost jednotlivých spotřebitelských úvěrů, které jsou nabízeny na finančním trhu.

Dále zákon č. 321/2010 Sb. vymezuje požadavky na obsah smlouvy o spotřebitelském úvěru:

- smlouva musí být vyhotovena v písemné podobě, přičemž každá strana obdrží jedno vyhotovení,
- smlouva musí obsahovat informaci o RPSN na spotřebitelský úvěr,
- ve smlouvě je stanovena maximální výše spotřebitelského úvěru, a také výše, počet a časové rozvržení jednotlivých splátek,
- smlouva musí obsahovat závazek věřitele informovat spotřebitele v průběhu trvání smlouvy o všech změnách RPSN,
- smlouva musí umožňovat spotřebiteli předčasné splacení úvěru.

Někdy jsou do oblasti spotřebních úvěrů zařazovány také kreditní karty, splátkové prodeje, americké hypotéky a kontokorentní úvěry. (Kašparovská, 2010, s. 149-153)

7.) Hypoteční úvěry

Hypoteční úvěry řadíme mezi nejstarší typy úvěru. Vyskytují se v nabídce většiny univerzálních bank a existují i specializované banky, které se zabývají jen těmito úvěry. Jejich podstatou je uložení zástavního práva na klientovu nemovitost. Toto právo pak slouží k zajištění sjednané finanční pohledávky. Běžně se takové jednání označuje za hypotéku. Hypoteční úvěry jsou dlouhodobého charakteru a můžeme zjednodušeně dělit na účelové

a neúčelové. Ty účelové se používají k financování konkrétní koupi, vybudování nebo investici do nemovitosti. U neúčelových hypotečních úvěrů není nutné dokládat, na co jsou peněžní prostředky použity, ale jejich získání je podmíněno udělením zástavního práva na nemovitost. Tyto úvěry se nazývají tzv. americké hypotéky. Úrokové sazby u hypotečních úvěrů se pohybují v mnohem nižších hodnotách, než je tomu u spotřebních úvěrů. Také proces vyřízení hypotečního úvěru je o poznání zdlouhavější a složitější než u jiných úvěrů. (Král, 2009, s. 187-189; Kašparovská, 2010, s. 128)

8.) Stavební spoření

Stavební spoření je velmi specifický a ve světovém měřítku ojedinělý finanční produkt. Jeho prostřednictvím lze spořit i financovat bydlení pomocí výhodného úvěru. V České republice je stavební spoření upraveno zákonem č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření, který zmiňuje podstatu jeho fungování jako:

- přijímání vkladů od účastníků SS,
- poskytování úvěrů účastníkům SS,
- poskytování státní podpory fyzickým osobám, které jsou účastníky SS.

Hlavní podstatou stavebního spoření je tedy dobrovolné spoření po určitou dobu, kdy po splnění podmínek účastník obdrží naspořené zúročené úspory spolu se státními příspěvky. Dále účastník také získá nárok na poskytnutí účelového úvěru na bydlení. (Kašparovská, 2010, s. 99)

2 POJIŠŤOVNICTVÍ

„Pojišťovnictví je velmi specifické odvětví ekonomiky, které zabezpečuje finanční eliminaci rizik ovlivňujících činnosti lidí. Zabývá se pojišťovací, zajišťovací a zprostředkovatelskou činností v oblasti pojištění. Předmětem je řízení pojišťoven ze strany státu, řízení pojišťoven ze strany managementu, kalkulace pojistného, tvorba technických rezerv, informační soustava.“ (Slepecký et al., 2010, s. 25)

2.1 Vybrané pojmy z pojišťovnictví

Pojištění se řadí mezi finanční služby a hovoříme o něm jako o nástroji finanční eliminace negativních důsledků nahodilosti. Pojištění pouze přesouvá riziko z pojištěného na instituci provozující pojištění, ale nedokáže ovlivnit vznik nahodilých událostí a následných škod. Ty jsou kompenzovány zpravidla finančním odškodněním.

Pojistným se rozumí peněžní úplata za poskytnutí soukromého pojištění. Tato úplata je placena opakovaně v dohodnuté výši a době splatnosti (běžné pojistné), nebo jednou za celou pojistnou dobu (jednorázové pojistné).

Pojistná smlouva je právní dokument, který má písemnou podobu. Obsahuje závazné smluvní ujednání a podmínky pojistného vztahu mezi dvěma stranami, účastníci se pojištění. (Kameníková et al., 2008, s. 117-121)

Pojistné plnění představuje peněžní částku, kterou vyplatí pojistitel jako náhradu za vzniklou škodu pojištěného v souladu s pojistnou smlouvou a pojistnými podmínkami.

Účastníky v pojistných vztazích mohou být:

- **pojistitel** je subjekt, jenž s patřičným oprávněním provozuje pojišťovací činnost podle zákona o pojišťovnictví;
- **pojistník** uzavřel s pojistitelem pojistnou smlouvu a má právo s ní nakládat. Jeho povinností je platit pojistné;
- **pojištěný** je osoba, na jejíž majetek, život, zdraví či odpovědnost za škodu se sjednané pojištění vztahuje;
- **obmyšlenou osobu** určuje pojistník. Tato oprávněná osoba získává v případě smrti pojištěného právní nárok na výplatu sjednaného pojistného plnění;

- **poškozený** je ten, kdo utrpěl škodu na majetku, životě či zdraví, avšak za tuto škodu odpovídá podle platných právních předpisů někdo jiný. (Slepecký et al., 2010, s. 10-12)

2.2 Členění pojištění

V České republice rozeznáváme z hlediska způsobu financování dva pojišťovací systémy:

- a) **Systém sociálního pojištění**, který je kontrolován státem. Pojištění tohoto systému je povinné pro všechny (zdravotní a sociální pojištění).
- b) **Systém komerčního pojištění**, který je zcela dobrovolný. Pojištění si podle potřeby sjednávají ekonomické subjekty i fyzické osoby ke krytí rizik. (Kameníková et al., 2008, s. 120)

Z hlediska právního tedy rozlišujeme pojištění:

- a) **dobrovolné**,
- b) **povinné**, které dále dělíme na *povinné smluvní* (subjekty s povinností takové pojištění sjednat určí právní předpis) a *zákonné* (vyplývá ze zákona).

V rámci komerčního pojištění rozeznáváme pojištění podle způsobu tvorby rezerv:

- **pojištění rizikové**, u kterého je vyplacení finančních prostředků podmíněno vznikem pojistné události. Pokud nedojde během trvání pojištění k pojistné události, žádné pojistné plnění se nevyplácí.
- **pojištění rezervotvorné**, u kterého se vytváří rezerva na výplatu sjednaných pojistných plnění v budoucnosti. Pojistné plnění je vyplaceno téměř vždy.

Kromě členění komerčního pojištění na riziková a rezervotvorná dále členíme toto odvětví pojištění dle druhu krytých rizik či nebezpečí na:

- **pojištění životní**, která kryjí riziko smrti a dožití, označované za životní rizika,
- **pojištění neživotní**, která zahrnují široké škály neživotních rizik (např. úraz, nemoc, poškození majetku, odpovědnost za škodu, nebezpečí finanční ztráty a další). (Ducháčková, 2009, s. 39-40)

2.3 Pojistný trh a jeho subjekty

Pojistný trh představuje specifický systém ekonomických vztahů a institucí, které uskutečňují pojišťovací činnosti včetně investování volných peněžních prostředků. Zjednodušeně lze říci, že pojistný trh je segment finančního trhu, ve kterém se střetává nabídka a poptávka po pojištění ochraně - pojištění. (Ducháčková, 2009, s. 203)

Na pojistném trhu v České republice působí hned několik institucí. Jedná se o pojišťovny, zajišťovny, pojišťovací zprostředkovatele, poradenské společnosti v oblasti financí, Česká kancelář pojistitelů, Česká asociace pojišťoven a další.

Pojišťovna je finanční instituce ve formě právnické osoby, která má oprávnění vykonávat pojišťovací činnost, přebírá na sebe rizika za úplatu a provozuje pojišťovací služby. Pojišťovny dělíme z hlediska zaměření činnosti na univerzální, životní, neživotní a specializované. Z hlediska právní formy členíme pojišťovny na státní, vzájemné (družstevní) a akciové. Hlavními činnostmi pojišťoven jsou:

- obchodní činnost (prodej pojišťovacích produktů, sjednávání pojišťovacích smluv),
- provozní činnost (zpracování pojišťovacích smluv, správa pojištění, inkaso pojištění),
- likvidační činnost (vyřizování pojišťovacích událostí). (Ducháčková, 2009, s. 170-175)

Zajišťovnu můžeme nazvat pojišťovnou pojišťovny. Je to právnická osoba, která za úplatu (zajistné) přebírá rizika postoupené pojišťovnou nebo jinou zajišťovnou, tedy která provozuje zajišťovací činnost.

Pojišťovací zprostředkovatelé tvoří velkou a významnou skupinu na pojistném trhu. Jejich hlavní úlohou je činnost prostředníka mezi pojišťovnou a jejími klienty. Za prodej pojištění novým klientům a provádění servisu klientům stávajícím dostávají provizi. Pojišťovací zprostředkovatelé mohou podnikat pouze na základě řádného zápisu v registru u ČNB. Dle platných právních předpisů a zákonů může v České republice provozovat pojišťovací činnost vázaný pojišťovací zprostředkovatel, podřízený pojišťovací zprostředkovatel, pojišťovací agent, pojišťovací makléř, likvidátor pojišťovacích událostí, atd.

V roce 2006 v České republice došlo integraci dohledů nad finančním trhem, a tak i **dohled nad pojistným trhem** přešel ze samostatného působení pod Českou národní banku.

Česká asociace pojišťoven (ČAP) je zájmovým spolkem komerčních pojišťoven. Zabývá se zastupováním, hájením a prosazováním zájmů pojišťoven a jejich klientů ve vztahu k institucím státní správy či jiným právnickým subjektům. Tato asociace se snaží podporovat rozvoj pojišťovnictví a pojistného trhu.

Česká kancelář pojistitelů (ČKP) je právnickou osobou, která byla zřízena na základě zákona o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, jako profesní organizace pojistitelů, kterým bylo uděleno povolení k provozování zmíněného pojištění. (Slepecký et al., 2010, s. 26-31)

2.4 Charakteristika vybraných pojistných produktů

2.4.1 Životní pojištění

Životní pojištění kryje rizika spojená s dvěma základními událostmi, tj. úmrtí a dožití. V současné době se ze životního pojištění také stává spořicí a investiční produkt, který má za účel zajistit klienta na stáří nebo v případě jeho smrti zabezpečit pozůstalé. Nyní mají pojišťovny tendenci nabízet pojistné produkty, které pokryjí co nejširší škálu životních rizik. Tento trend zapříčinil rapidní nárůst podílu životního pojištění na českém finančním trhu.

1.) Rizikové životní pojištění

Je jedním z životních pojištění na ústupu, jelikož kryje pouze riziko úmrtí. V případě úmrtí pojištěného pojišťovna vyplácí obmyšleným osobám sumu pojistného plnění uvedenou v pojistné smlouvě. Pokud se však pojištěný dožije konce pojištění nebo ukončí pojistnou smlouvu dříve, žádné pojistné plnění se nevyplácí. Toto pojištění je však možné vinkulovat například ve prospěch hypotečního úvěru. Klient si tak zajišťuje splacení úvěru pojistným plněním v případě jeho smrti.

2.) Kapitálové životní pojištění

Kapitálové životní pojištění kryje jak riziko úmrtí pojištěného, tak riziko jeho dožití. Placené pojistné nejen pokrývá riziko smrti, ale také vytváří spořicí složku, která je nazývána kapitálovou hodnotou. Tato kapitálová hodnota se dále zhodnocuje. Pojišťovna může garantovat výnos do výše technické úrokové míry, která představuje zaručené minimální zhodnocení prostředků vkládaných do životního pojištění.

Úpravou kapitálového životního pojištění vzniklo tzv. **univerzální životní pojištění**, které je podstatně flexibilnější. Dovoluje klientovi, aby v průběhu trvání pojistné smlouvy přizpůsobil platbu pojistného svým aktuálním finančním možnostem. Jsou povoleny také mimořádné vklady či výběry. Po skončení pojistné smlouvy je vyplácena aktuální výše kapitálové hodnoty pojištění.

3.) Investiční životní pojištění

Investiční životní pojištění řadíme také mezi smíšené varianty pojištění, které kryjí riziko úmrtí i dožití. Na rozdíl od předchozího druhu životního pojištění je však méně konzervativní, jelikož je pojistné investováno do otevřených podílových fondů, kde investiční riziko nese pojistník. Pojistník si však může zvolit, do kterých fondů mají být jeho finanční prostředky z pojištění investovány a tím ovlivnit výši jeho výnosů.

4.) Důchodové pojištění

Pojistnou událostí u důchodového pojištění je dožití sjednané doby, do které byla pojistná smlouva uzavřena. Pojistné plnění se poté vyplácí klientovi formou pravidelné úhrady nebo jednorázovým převodem. V případě úmrtí pojištěného v průběhu trvání pojistné smlouvy je zaplacené pojistné vráceno oprávněné osobě.

Připojištění k životnímu pojištění

Současné trendy ukazují, že zákazníci mají zájem především o rozšířené podoby životního pojištění. Ty zahrnují kromě základního pojištění také další připojištění. Mezi nejrozšířenější připojištění patří:

- připojištění pro případ závažných onemocnění,
- připojištění pro případ trvalé a plné invalidity,
- připojištění pro případ smrti způsobenou úrazem,
- připojištění pro případ trvalých následků způsobených úrazem,
- připojištění pro případ pracovní neschopnosti,
- připojištění denního odškodného při úrazu,
- připojištění pro případ pobytu v nemocnici,
- a další. (Filip, 2006, s. 12-13; Slepecký et al., 2010, s. 37-44)

2.4.2 Neživotní pojištění

Tato pojištění se využívají ke krytí velké škály rizik, které jsou neživotního charakteru. Neživotní pojištění můžeme rozčleňovat do oblastí:

- neživotní pojištění osob,
- pojištění majetková,
- pojištění odpovědnostní,
- pojištění právní ochrany,
- pojištění podnikatelských rizik.

V následujícím textu jsou popsány nejčastěji se vyskytující neživotní pojištění, které se mohou sdružovat k bankovním produktům. (Kameníková et al., 2008, s. 140)

Úrazové pojištění – pojistnou událostí je vznik úrazu pojištěného. Úrazem je myšleno neočekávané a náhlé působení zevních sil nebo vlastní tělesné síly anebo neočekávané a nepřerušované působení vysokých nebo nízkých vnějších teplot par, plynů, záření i jedů, kterými bylo pojištěnému způsobeno tělesné poškození nebo smrt. Pojistné plnění se vyplácí v případech smrti následkem úrazu, trvalých následků úrazu, invalidity následkem úrazu, denního odškodného úrazu, pobytu v nemocnici následkem úrazu, atd. (Hradec et al., 2005, s. 112)

Nemocenské pojištění – pojištěnci jej používají jako finanční záplatu při jejich pracovní neschopnosti, která vznikla následkem úrazu či nemoci. Toto pojištění obsahuje například pojištění pro případ hospitalizace, pojištění denní dávky při pracovní neschopnosti, pojištění lékařských zákroků, pojištění pro případ vážných onemocnění, pojištění invalidity následkem nemoci a další. (Kameníková et al., 2008, s. 141-142)

Cestovní pojištění – využívají klienti, kteří cestují do zahraničí a přejí si vyloučit rizika a finanční těžkosti, které mohou nastat vznikem pojistných událostí v cizích krajích. Sjednáním cestovního pojištění se pojištěný zabezpečuje proti riziku onemocnění, úrazu, ztráty zavazadel, způsobení škody, zrušení cesty, apod. (Kameníková et al., 2008, s. 142)

Pojištění domácností – se vztahuje na veškeré věci, které jsou součástí domácnosti a jsou uvedeny v pojistných podmínkách pojišťovny. Riziko krádeže a riziko vzniklé na základě vloupání nebo riziko živelné zkázy (v důsledku požáru, zemětřesení, povodní, vichřice),

tak se zpravidla rozlišují dvě skupiny pojistných rizik u pojištění domácností. (Kameníková et al., 2008, s. 143)

Pojištění nemovitostí – bývá nejčastěji sjednáno k zabezpečení budov, bytů, rekreačních objektů a staveb proti živelným pohromám a krádežím. (Kameníková et al., 2008, s. 142)

Pojištění odpovědnosti – je upraveno přímo v občanském zákoníku. Ke vzniku tohoto pojištění vedla skutečnost, že pojištěný může kdykoliv svou činností způsobit škodu na majetku, na zdraví, na životě nebo na financích jiného subjektu. Ke známým formám pojištění odpovědnosti patří: odpovědnostní pojištění vozidel, odpovědnostní pojištění při pracovních úrazech a nemocech z povolání, profesní odpovědnostní pojištění, obecné odpovědnostní pojištění. (Ducháčková, 2009, s. 158-159)

Pojištění právní ochrany – zabezpečuje náklady, které se vyskytly v souvislosti s právními úkony nebo prosazováním požadavků na náhradu škod pojištěného, došlo-li k soudnímu řízení. Z pojistného plnění jsou nejčastěji pojišťovnou zaplaceny: soudní výdaje, náklady na svědky a soudní znalce, odměny právnímu zástupci, náklady na provedení výkonu rozhodnutí, cestovné na soudní řízení a další. (Ducháčková, 2009, s. 162-163)

Pojištění finančních ztrát a záruk – řeší důsledky následujících rizik:

- rizika přerušení provozu nebo výroby v důsledku živelní události, havárie, výpadku elektrické energie,
- rizika úvěrová způsobená nesplácením úvěru,
- rizika nesplnění finančního závazku vůči jiné osobě.

Konsekvence prvního uvedeného rizika můžeme eliminovat sjednáním tzv. šomážního pojištění. Druhé, úvěrové riziko kryjeme pojištěním úvěru. (Ducháčková, 2009, s. 153)

Kromě uvedených pojištění existuje například ještě pojištění zemědělských rizik, pojištění škod způsobených dopravními prostředky, pojištění cestovních kanceláří a další.

2.4.3 Penzijní připojištění

Penzijní připojištění je významným dlouhodobým a bezpečným produktem na českém finančním trhu. Jedná se o výhodnou formu spoření se státním příspěvkem. Platba pojistného probíhá formou pravidelné úložky nebo jednorázovým předplatným. Účastníkem penzijního připojištění může být osoba starší 18 let, která má trvalé bydliště na území České repub-

liky. Kromě státních příspěvků toto spoření nabízí také daňové úlevy (max. odpočet od daňového základu činí 12 000,- Kč). Naspořenou částku nazýváme penzí a penzijní fond vyplácí tyto její druhy:

- Starobní penze, kde jsou podmínky pro její získání stanoveny na dosažení 60 let věku pojištěného a trvání smlouvy nejméně po dobu 60 měsíců. Dávka je hrazena pojištěnému formou doživotní penze nebo doživotní penze se zaručenou dobou výplaty.
- Výsluhová penze je dávka, při které má po patnácti letech účastník nárok na vybrání maximálně poloviny dosud naspořené částky.
- Invalidní penze vzniká účastníkovi, kterému byl státem přiřknut status plného invalidního důchodce, a který spořil minimálně 3 roky.
- Pozůstalostní penze je vyplacena obmysleným osobám v případě smrti účastníka a minimální době tři let trvání pojistné smlouvy.
- Jednorázové vyrovnání vyžaduje splnění podmínek jako u starobní penze. Podstatnou výhodou však je, že naspořená částka je vyplacena najednou a ne formou vyplácené penze.
- Odbytné obdrží účastník, který zasílal úložky pravidelně alespoň po dobu 12 měsíců, avšak se rozhodl ukončit smlouvu o penzijním připojištění dříve, než mu vznikl nárok na penzi. Odbytné se skládá pouze z naspořených úhrad pojištěného, tj. bez státních příspěvků a výnosů z nich.

Kromě daňových úspor a státních příspěvků lze za podstatnou výhodu penzijního připojištění také považovat příspěvky zaměstnavatele, které jsou osvobozeny od sociálního a zdravotního pojištění. (Kameníková et al., 2008, s. 148-150)

3 BANKOPOJIŠTĚNÍ

3.1 Teorie bankopojištění

Na finančních trzích dochází k rapidním vývojovým změnám a objevují se nové trendy související s všude přítomnou globalizací. Stále častěji se objevuje kapitálová propojenost bank a pojišťoven. Toto propojení ovlivňuje zranitelnost a stabilitu finančních institucí a podporuje jejich životaschopnost, konkurenceschopnost i nabídku produktů. Tendence rozšiřování bankovních služeb o produkty specializovaných finančních subjektů vede banky a pojišťovny ke spolupráci. V této souvislosti vzniklo právě bankopojišťovnictví, které lze definovat jako spojování bank a pojišťoven do společné sítě poboček. Taková integrace je velmi atraktivní jak pro banky, které díky nové nabídce produktů snižují pokles svých výnosů, tak pro pojišťovny, kterým se usnadnil přístup k velkému množství nových klientů. V této návaznosti vzniklo tzv. bankopojištění, které představuje finanční či bankovní produkt doplněný o integrovaný pojistný produkt. Banky a pojišťovny se snaží vytvářet nové produkty, které lépe odpovídají lepší životní úrovni obyvatel a jejich potřebám. (Polouček, 2006, s. 490-493)

Existuje několik konceptů spjatých s bankopojištěním, které uvedla Ducháčková.

„Koncepty produktového propojování v rámci bankopojištění:

- *banka jako zprostředkovatel při prodeji pojistných produktů,*
- *cross selling (křížový prodej, banka vedle svých bankovních produktů nabízí tradiční pojistné produkty, nejčastěji životní pojištění),*
- *tvorba balíčků služeb (tvorba balíčků vzájemně propojených služeb, které jsou zaměřeny na konkrétní segment klientů),*
- *celkové propojení produktů (bankopojišťovna vytváří vlastní pojistné produkty).“*
(Ducháčková, 2009, s. 178)

Polouček pro změnu uvádí několik možností, jak může banka vstupovat do pojišťoven:

- a) **De novo entry** – banka založí vlastní pojišťovnu jako dceřinou společnost.
- b) **Akvizice** – dvě odlišné společnosti se kombinují a integrují na základě většinového vlastnictví nebo kontroly.

- c) **Joint Venture** – samostatné subjekty se spojují za účelem prodeje pojistných produktů.
- d) **Distribuční aliance** – instituce spolupracují na základě dohody o využití distribučních sítí. (Polouček, 2006, s. 495)

3.2 Bankopojišťovnictví v ČR

První bankou, která na svých pracovištích nabízela pojistné produkty, byla v roce 1994 Investiční a poštovní banka, kterou dnes známe pod názvem ČSOB. O rok později se k ní přidala i Česká spořitelna a Komerční banka.

V současné době lze sledovat bankopojišťovnictví v ČR ve třech typech:

- holdingová skupina kontrolující banku i pojišťovnu,
- propojení nezávislých finančních subjektů (malá úspora nákladů),
- kapitálové propojení smluvních vztahů (banka vlastní podíl pojišťovny a naopak).

Bankopojištění má v České republice slibnou budoucnost, jelikož se prodlužuje délka lidského života a tím se zvyšuje potřeba spojená se zajištěním na stáří. Nepříznivým důsledkem se však stává přetvoření poboček bank na obchodní jednotky, které podléhají tlaku na požadující výkony. V některých případech se také začíná objevovat skutečnost, že získání např. hypotečního úvěru je podmíněno uzavřením životního pojištění. (Polouček, 2006, s. 499-500)

3.3 Výhody a nevýhody bankopojištění

K propojování bankovního a pojišťovacího sektoru by nedocházelo, pokud by takové změny nenesly podstatné výhody pro banky, pojišťovny i zákazníky. Uvedme si tedy několik základních **výhod** pro jednotlivé subjekty.

Výhody pro banky:

- zvyšování výkonnosti a zisku banky,
- relativně levné zavedení nových produktů, které již nachystala pojišťovna,
- nástroj k udržení zákazníka v podmínkách silné konkurence,
- oslabení monotónních a rutinních činností bankovních úředníků,

- vytváření nových finančních služeb, které se lépe přizpůsobují požadavkům klientů,
- širší využití distribučních kanálů.

Výhody pro pojišťovny:

- snižování správních nákladů při provozování služeb,
- snížení rizika podnikání,
- lepší diverzifikace rizik,
- širší využití distribučních kanálů a větší míra oslovených klientů,
- snazší získávání informací o potencionálních klientech (z přehledných databází bank),
- zjednodušení přístupu ke kvalitním a prověřeným zákazníkům.

Výhody pro klienty:

- snížení cen standardních pojistných produktů,
- širší nabídka finančních služeb,
- vyřízení více požadavků na jednom místě,
- vyšší komfort a celkové finanční poradenství. (Ducháčková, 2009, s. 178; Daňhel, 2005, s. 221)

Propojování bankovního a pojistného sektoru s sebou přináší nejen výhody, ale i tyto podstatné **nevýhody**:

- nedostačující proškolení zaměstnanců bank a pojišťoven,
- tlak na vyšší prodej bankopojistných produktů, který pocítují pracovníci bank, pojišťoven i samotní klienti,
- problémy ve spolupráci a shodě mezi bankami a pojišťovnami,
- nedůvěra klientů v nové změny a produkty,
- existence vazbového prodeje,
- tvrdé zásahy do organizace managementu zaběhnutých bank či pojišťoven,
- náklady na marketing spojené se zavedením nových produktů. (Daňhel, 2005, s. 222)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 PŘEDSTAVENÍ BANK, POJIŠŤOVEN A JEJICH SPOLUPRÁCE

V této kapitole se seznámíme s vybranými obchodními bankami a pojišťovny. Dozvíme se také informace o jejich vzájemných vztazích a spolupráci.

4.1 Česká spořitelna

Česká spořitelna, a.s. je jednou z nejstarších bank na českém finančním trhu. Její právní předchůdce, Spořitelna česká, působila na našem území již od roku 1825. V roce 1992 pak vznikla Česká spořitelna, akciová společnost. Od roku 2000 je Česká spořitelna členem Erste Group, což je finanční skupina poskytovatelů bankovních a pojistných služeb, která působí již v osmi evropských zemích a má před 17 milionů klientů. Devadesát osm procent základního kapitálu České spořitelny patří právě Erste Group. Česká spořitelna se svými 5,217 miliony klientů dostala na pozici největší banky na českém trhu. Mezi její hlavní klientelu patří především retailový zákazníci, malé a střední firmy, a také města a obce. Dále se zabývá financováním velkých korporací a poskytováním služeb v oblasti finančních trhů. Česká spořitelna provozuje v České republice 653 kamenných poboček a 1 392 bankomatů. (Česká spořitelna, ©2012)

4.1.1 Spolupracující pojišťovny České Spořitelny

S Českou spořitelnou spolupracuje Pojišťovna České spořitelny a Kooperativa pojišťovna.

Pojišťovna České Spořitelny, a.s., Vienna Insurance Group

Tato pojišťovna zahájila svou pojišťovací činnost již v roce 1993 pod názvem Živnostenská pojišťovna. V roce 1995 Česká spořitelna se svým kapitálem vstoupila do této pojišťovny a zabezpečila jí tak stabilní zázemí. Nový název, který používá až do dnešní doby, získala pojišťovna až v září roku 2001. Od tohoto roku také došlo k rapidnímu nárůstu prodeje bankopojištění prostřednictvím poboček České spořitelny. Roku 2003 pojišťovna prodává oblast neživotního pojištění Kooperativě a zabývá se především životním pojištěním. Členem silné pojišťovací skupiny Vienna Insurance Group se Pojišťovna České spořitelny stává v roce 2008. Dle údajů za rok 2011 podíl PČS na celkovém tuzemském pojistném trhu dosahuje výše 5,2 %. (Pojišťovna České spořitelny, ©2012)

Pojišťovna České spořitelny spolupracuje s bankou Českou spořitelnou velmi úzce i přesto, že není její dceřinou společností. Její produkty jsou aktivně nabízeny již po jedno desetiletí

na všech pobočkách České spořitelny, což přináší pojišťovně nemalé výnosy. Klient si tak může na kterékoli pobočce zřídit například životní pojištění, pojištění k úvěru, pojištění pohřbu či pojištění k penzijnímu připojištění. Samotná pojišťovna přitom nemá vlastní pobočky. K distribuci svých pojistných produktů tak využívá pouze práce pojišťovacích zprostředkovatelů a agentů či již zmíněných kamenných poboček České spořitelny.

Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group

Pojišťovna Kooperativa byla založena v roce 1991 jako první komerční pojišťovna na území tehdejšího Československa. Nyní je druhou největší tuzemskou pojišťovnou s 19,5% podílem na pojistném trhu a každý pátý občan České republiky je jejím klientem. Zaměřuje se jak na životní tak i na neživotní pojištění. (Kooperativa pojišťovna, ©2012)

Strategické partnerství mezi Kooperativou a Českou spořitelnou bylo písemně sjednáno 1. 1. 2004. Na pobočkách pojišťovny Kooperativy si mohou klienti uzavřít penzijní připojištění ČS, stavební spoření ČS nebo hypoteční úvěr ČS. Pokud jde o přepážky České spořitelny, zde lze sjednat například pojistný produkt cestovní pojištění či pojištění majetku. (Kooperativa pojišťovna, ©2012)

4.2 Komerční banka

Komerční banka vznikla v roce 1990 jako státní instituce. Za dvě léta, tj. v roce 1992, byla tato banka transformována do podoby akciové společnosti, již je do současnosti. Roku 2001 došlo k privatizaci a nadnárodní finanční skupina Société Générale koupila 60% státní podíl Komerční banky. Tato událost přetvořila strategii banky. Cílový segment zákazníků se změnil spíše na retailové klienty a podnikatele, i když obsluha firem a jiných institucí také velmi neustoupila do pozadí. V současné době využívá finanční služby Komerční banky zhruba 1,59 milionu klientů. Ti mohou navštívit 395 poboček banky a používat 677 bankomatů po celé České republice. (Komerční banka, ©2012)

4.2.1 Spolupracující pojišťovny Komerční banky

Kromě Komerční pojišťovny spolupracuje s Komerční bankou také Česká pojišťovna.

Komerční pojišťovna, a.s.

Vznik Komerční pojišťovny, a.s. se datuje k 1. září 1995. Jedná se o pojišťovnu, která poskytuje především životní pojištění. V roce 2001 se i ona stejně jako Komerční banka stala

členem skupiny Sociétés Générale a převzala moderní bankopojistný model. V současnosti dosahuje její tržní podíl na českém území výše pouhých 1,4 %.

Komerční pojišťovna je součástí Skupiny Komerční banky, a tak jsou její produkty nabízeny výhradně na pobočkách KB, stavební spořitelny Modrá pyramida a společnosti ESSOX. Není možné tedy nalézt v České republice výhradní pobočku Komerční pojišťovny, a proto ji můžeme nazývat pojmem bankopojišťovna. V rámci spolupráce s KB nabízí pojistné produkty: životní pojištění, cestovní pojištění, pojištění k úvěrům, úrazové a dětské pojištění. (Komerční pojišťovna, ©2010)

Česká pojišťovna, a.s.

Tradice České pojišťovny se vyvíjí již od roku 1827, kdy byla založena její předchůdkyně První česká vzájemná pojišťovna. V roce 1948 z ní vznikla Československá pojišťovna, která měla monopolní postavení na českém pojistném trhu až do roku 1991. Od roku 1992 existuje Česká pojišťovna, a. s., která ukrojila za rok 2011 podíl 26,9 % pojistného trhu a je tedy největší současnou pojišťovnou v České republice. Roku 2008 se stala Česká pojišťovna pojistnou institucí, která spadá pod pojišťovací skupinu Generali PPF Holding, která je jednou z největších ve střední a východní Evropě a působí ve 14 státech. ČP můžeme charakterizovat jako univerzální pojišťovnu, která nabízí klientům širokou škálu pojistných produktů životního i neživotního pojištění.

Allianz pojišťovnu, která v oblasti pojištění spolupracovala s Komerční bankou, nahradila Česká Pojišťovna v září roku 2009. Na pobočkách Komerční banky je možné si sjednat nebo domluvit schůzku ohledně pojištění majetku, autopojištění, pojištění odpovědnosti za škodu a další. Všechny tyto pojistné produkty zaštiťuje právě Česká pojišťovna. Naopak na pobočkách ČP se zákazníci mohou dozvědět informace například o hypotečním úvěru Komerční banky. (Česká pojišťovna, ©2010)

4.3 Československá obchodní banka

ČSOB založil český stát v roce 1964 za účelem poskytování služeb spojených s financováním zahraničního obchodu a zpracováním volno měnových operací. V roce 1999 došlo k privatizaci a jejím majoritním vlastníkem se stala belgická KBC Bank, která je také od roku 2007 jediným a hlavním akcionářem. ČSOB převzala v červnu roku 2000 Investiční a poštovní banku (IPB). Banka působí převážně v retailovém bankovníctví, kde se předsta-

vuje pod obchodní značkou ČSOB a Poštovní spořitelna. Své služby nabízí také malým a středním podnikům, korporacím a ostatním institucím. Její hlavní výhodou je velké množství obchodních míst také v podobě úřadoven České pošty. I díky tomu má ČSOB zhruba 2 300 poboček a 815 bankomatů. (ČSOB, ©2012)

4.3.1 Spolupracující pojišťovny Československé obchodní banky

Československá obchodní banka spolupracuje pouze s ČSOB Pojišťovnou.

ČSOB Pojišťovna, a.s.

ČSOB Pojišťovna byla zprvu založena pod názvem Chmelařská vzájemná pojišťovna v roce 1994. Roku 2001 získala společnost KBC Insurance N. V. 100% podíl pojišťovny. Pod svým soudobým názvem pojišťovna působí až od roku 2003, kdy po vzájemné dohodě odkoupila tehdejší IPB pojišťovnu. V současné době dosahuje ČSOB Pojišťovna tržního podílu na území České republiky ve výši 6,3 %.

ČSOB Pojišťovna je jedinou pojišťovnou, která spolupracuje s Československou obchodní bankou. Zaštiťuje tedy všechny pojistné produkty životního i neživotního pojištění. Prodej těchto produktů probíhá na všech obchodních místech ČSOB a některých pobočkách Poštovní spořitelny nebo České pošty. ČSOB Pojišťovnu lze také nazvat bankopojišťovnou. (ČSOB Pojišťovna, ©2012)

4.4 mBank

Bankovní instituce mBank vznikla v roce 2000 nejprve na území Polska, kde se stala průkopníkem inovací a internetového bankovníctví. Na českém finančním trhu působí až od roku 2007. Můžeme ji znát také pod obchodním jménem BRE Bank S.A. Tato banka zastává postoj nízkonákladové banky. Vlastní pouze několik poboček a informačních kiosků s přístupem na internet. Bankomaty s logem mBanky bychom hledali jen stěží. Klienti si však mohou svou hotovost vybrat či provést jinou operaci u jakéhokoliv bankomatu jiné banky. (BRE Bank SA, ©2012)

4.4.1 Spolupracující pojišťovny mBanky

I mBank, která se považuje za malou obchodní banku, spolupracuje s pojistným sektorem, konkrétně s pojišťovnou BNP Paribas Cadrif.

BNP Paribas Cardif Pojišťovna, a.s.

Tato pojišťovna získala povolení k provozování pojišťovací činnosti související s životním pojištěním na území ČR v roce 1997 ještě pod názvem Pojišťovna Cardif Pro Vita, a.s. Posléze obdržela povolení také k prodeji neživotných pojištění. Teprve roku 2000 se stala plnohodnotným členem České asociace pojišťoven. V roce 2011 došlo k přejmenování pojišťovny na současný název BNP Paribas Cardif Pojišťovna a její podíl na českém pojistném trhu činil 1,9 %.

Tato pojišťovna spolupracuje s mBankou především při sjednávání cestovního pojištění, pojištění při zneužití karty či pojištění schopnosti splácet. Jejich propojení není tak dokonalé jako u některých předchozích případů, jelikož není možné aby BNP PCP prodávala prostřednictvím svých distribučních kanálů bankovní produkty mBank. Pojišťovna však může doporučit, aby její klient navštívil právě mBank. (Cardif, ©2009)

4.5 UniCredit Bank

UniCredit Bank Czech Republic, a. s., zahájila svoji činnost na českém finančním trhu v roce 2007. Její vznik zapříčinila integrace Živnostenské banky a HVB Bank. UniCredit Bank patří pod skupinu UniCredit Group, která působí ve 22 státech a ve 27 zemích má své obchodní zastoupení. Tato banka je univerzální bankou, která poskytuje služby drobného, komerčního i investičního bankovníctví. Klienti mohou navštívit kteroukoli ze 110 kamených poboček po celé České republice. (UniCredit Bank Czech Republic, ©2012)

4.5.1 Spolupracující pojišťovny UniCredit Banky

UniCredit Bank je jednou z bank, která spolupracuje s více pojišťovnami najednou.

Generali Pojišťovna, a.s.

Generali Pojišťovna začala působit na území české republiky v roce 1993 v zastoupení rakouské Erste Allgemeine. Roku 1995 se Erste Allgemeine transformovala na Generali Pojišťovnu, a.s. V roce 2007 byla podepsána smlouva o vzniku holdingu Generali PPF a Generali Pojišťovna se tak stala spolu zakládajícím členem nejvýznamnější pojišťovací skupiny v zemích střední a východní Evropy. V současnosti tato pojišťovna dosahuje podílu 7,3 % z celkového pojistného trhu v ČR a jako nadnárodní společnost je třetí největší pojišťovnou na světě. (Generali Pojišťovna, ©2009-2012)

Allianz pojišťovna, a.s.

Allianz pojišťovna vstoupila na český trh s životním pojištěním a pojištěním majetku občanů již v roce 1993. V roce 1995 začala nabízet také úspěšné havarijní pojištění a od roku 1999 i povinné ručení. V současné době poskytuje širokou škálu pojistných produktů a služeb jak privátním, tak i firemním klientům. Allianz pojišťovna je sto procentní dceřinou společností Allianz New Europe Holding GmbH a součástí předního mezinárodního pojišťovacího koncernu Allianz SE. Na českém pojistném trhu s podílem 8,1 % se řadí mezi 3 největší pojišťovny podle celkového objemu předepsaného smluvního pojistného. (Allianz, ©2000-2012)

UniCredit Bank spolupracuje s mnoha pojišťovnami. Pro cestovní pojištění, pojištění platebních karet proti zneužití a pojištění Golf Package využívá spolupráce s Generali Pojišťovnou. Pojištění majetku a investiční životní pojištění jí zaštiťuje Allianz pojišťovna. V neposlední řadě již představená BNP Paribas Cardif Pojišťovna poskytuje klientům UniCredit Bank pojištění k hypotečním a spotřebitelským úvěrům či ke kreditním kartám. V případě vůle zákazníka sjednat si penzijní připojištění se UniCredit Bank obrací na penzijní fond AXA.

4.6 Raiffeisenbank

Raiffeisenbank, a.s. provozuje svou bankovní činnost v České republice od roku 1993. V roce 2006 zahájila slučování s eBankou. Tato integrace byla dokončena roku 2008. Majoritním akcionářem s 51 % je rakouská finanční instituce Raiffeisen Bank Internacional AG. Banka se svými produkty a službami zaměřuje na soukromou i firemní klientelu. Její obchodní síť je na dobré úrovni. Raiffeisenbank provozuje více než 120 poboček a klient-ských center. (Raiffeisenbank, ©2008-2012)

4.6.1 Spolupracující pojišťovny Raiffeisenbanky**UNIQA pojišťovna a.s.**

UNIQA pojišťovna zahájila svou činnost pod názvem Česko-rakouská pojišťovna, a.s. na našem území také v roce 1993. K přejmenování na současné obchodní jméno došlo až v roce 2001. Jejím jediným akcionářem je rakouská pojišťovací skupina UNIQA Group, která pojišťovně zajišťuje silné zázemí a stabilitu. UNIQA je univerzální pojišťovnou, kte-

rá se snaží nabízet širokou paletu životního a neživotního pojištění pro fyzické osoby, podnikatele i firmy. Podíl pojišťovny na pojistném trhu v ČR dosahuje výše 4,5 %. (UNIQA, ©2012)

Raiffeisen Group, ke které patří i Raiffeisenbank, spolupracuje výhradně s pojišťovnou UNIQA. Jejich kooperace se datuje již od konce devadesátých let 20. století. V posledních letech však nabrala na obrátky, jelikož se pojišťovna rozhodla vytvořit nové pojistné produkty, které by se bankéřům lépe prodávaly na pobočkách Raiffeisenbank. Klient si tak může vybrat pojištění dle svých představ a to například: životní pojištění, pojištění ke kartám, pojištění k osobní půjčce, pojištění k hypotéce, pojištění k dětskému spoření, atd.

4.7 Sumarizace

Jak můžeme vidět i z tabulky uvedené níže, vybrané bankovní domy zpravidla spolupracují s jednou až dvěma pojišťovnami. Jasný je i fakt, že velké banky dávají přednost kooperaci s předními pojišťovnami, zatímco kupříkladu menší mBanka spolupracuje s drobnější DNP Paribas Cardif pojišťovnou. Bankovní i pojišťovací instituce si tak zlepšují a upevňují pozice na českém finančním trhu. Zajímavým poznatkem je i snaha českých frontálních bank ovlivňovat nabídku pojišťoven. Pojišťovny mají jen nepatrnou moc působit na bankovní domy. Některé pojišťovny dávají jasně najevo svou spolupráci s bankami již jejich názvem (například: Česká spořitelna – Pojišťovna České spořitelny, Komerční banka – Komerční pojišťovna, ČSOB – ČSOB Pojišťovna).

Tab. 1. Přehled bank a jejich spolupracujících pojišťoven (vlastní zpracování)

Bankovní dům	Spolupracující pojišťovna
<i>Česká spořitelna</i>	- Pojišťovna ČS - Kooperativa pojišťovna
<i>Komerční banka</i>	- Komerční pojišťovna - Česká pojišťovna
<i>Československá obchodní banka</i>	- ČSOB pojišťovna
<i>mBank</i>	- BNP Paribas Cardif pojišťovna
<i>UniCredit Bank</i>	- Generali pojišťovna - Allianz pojišťovna
<i>Raiffeisenbank</i>	- UNIQA pojišťovna

5 SEZNÁMENÍ S NABÍDKOU BANKOPOJISTNÝCH PRODUKTŮ VYBRANÝCH BANK

V praxi lze obtížně určit, které finanční produkty jsou jednoznačně typickými zástupci bankopojišťovnictví. V této kapitole se tedy obeznámíme s bankovními produkty, které splňují základní předpoklad, a to že propojují bankovní a pojistný sektor. Všechny uvedené produkty jsou navíc orientovány na retailové klienty tedy drobné zákazníky.

5.1 Nabídka České spořitelny

Osobní účet ČS

Osobní účet ČS je základním běžným účtem pro fyzické osoby, který Česká spořitelna poskytuje. Majitel jej využívá převážně ke každodennímu platebnímu styku. Klient, který má založen Osobní účet ČS, si může k balíčku služeb na tomto účtu připlatit také za libovolně zvolené pojištění. Pojistné se pak strhává na konci každého měsíce spolu s poplatkem za vedení účtu. V nabídce pojištění najdeme:

- *Cestovní pojištění* (Je uzavíráno na dobu neurčitou. Pojištěn na cestu po celém světě je majitel účtu popř. i disponent a také nejbližší členové rodiny, pokud cestují společně s majitelem. Součástí cestovního pojištění je pojištění léčebných výloh, úrazové pojištění, pojištění odpovědnosti za škodu, pojištění zavazadel a pojištění zpoždění letu či dodání zavazadel. Limit pojistného plnění dosahuje výše až 3 milionů Kč.)
- *Úrazové pojištění* (Zahrnuje pobyt v nemocnici z jakýchkoli důvodů, kryje trvalé následky způsobené úrazem a pokrývá dobu léčení úrazu. Výše pojistného plnění je různá podle zvolené varianty. Maximální velikost pojistného plnění je však u trvalých následků pouze 300 tisíc Kč a u hospitalizace v nemocnici 300 Kč/den.)
- *Pojištění platební karty* (Kryje neoprávněné transakce provedené ztracenou nebo odcizenou kartou a krádež hotovosti, kterou si klient debetní kartou vybral. Pojištění se vztahuje také na ztrátu či odcizení osobních věcí – peněženka, dioptrické brýle, náklady na vyřízení nových osobních dokladů, klíče, mobilní telefon, atd. Cena toho pojištění se odvíjí od vybrané varianty. Varianty jsou diferencovány podle výše neoprávněné karetní transakce do výše 10, 30, 60 nebo 90 tisíc Kč.)

- *Pojištění schopnosti hradit pravidelné výdaje* (Zajišťuje vyplacení jednorázového pojistného plnění nebo pravidelných měsíčních plateb v případě dlouhodobé pracovní neschopnosti, ztráty zaměstnání, invalidity či úmrtí.)
- *Pojištění právní ochrany* (Poskytuje právní poradenství nebo komplexní právní ochranu pro zakoupené zboží, nemovité věci nebo služby. Vztahuje se jak na majitele účtu, tak na osoby žijící společně s ním v jedné domácnosti, které jsou zároveň rodinnými příslušníky. V praxi je využíváno například při řešení nákladů spojených s reklamací, nedodáním či škodou na zboží.)

Osobní účet může mít také podobu účtu pro juniory, studenty a absolventy. U těchto forem účtu je však sjednání jednotlivých pojištění omezené. (Česká spořitelna, ©2012)

Chytrá karta ČS

Chytrá karta ČS je klasickou kreditní kartou. Pokud s ní však klient zaplatí nákup, poskytuje mu automaticky garanci nejnižší ceny a ochranu nákupu při poškození. Za poplatek lze chytrou kartu rozšířit o služby: prodloužená záruka na zboží, používaná karta zdarma, slevový program Sphere card, odměna do penzijního fondu, zvýhodněný Bonus program, zůstatkové SMS zprávy, splátkové prázdniny. Pokud klient překročí bezúročné období, úročí se vyčerpaná částka z kreditní karty sazbou 19,08 %. Z pojistných produktů na sebe může Chytrá karta vázat:

- *Pojištění schopnosti splácet* pro riziko ztráty zaměstnání, pracovní neschopnosti, plné invalidity nebo smrti.
- *Pojištění karty a osobních věcí* v případě ztráty či odcizení. (Česká spořitelna, ©2012)

Půjčka, hotovostní úvěr

Občané České republiky si mohou u České spořitelny vyřídit soukromou půjčku nebo hotovostní úvěr až do výše 600 tisíc Kč bez prokazování účelu použití finančních prostředků. K tomuto produktu banka nabízí sjednání *pojištění schopnosti splácet k úvěrům*, které vzniklo ve spolupráci s Pojišťovnou České spořitelny. Toto pojištění kryje riziko ztráty zaměstnání, dlouhodobé pracovní neschopnosti, invalidity a smrti. Klient přitom neuzavírá samotnou pojistnou smlouvu. K uzavření pojištění stačí podepsat prohlášení pojištěného, které je součástí úvěrové smlouvy. Kromě této možnosti nabízí bankovní poradci na pře-

pázkách ČS také zabezpečení úvěru formou *FLEXI životního pojištění*. Toto pojištění je poté sjednáno jako běžné životní pojištění, která může být vinkulováno ve prospěch zákazníka úvěru. Částka pojistného plnění v případě smrti pojištěného se tak zpravidla stanovuje ve výši poskytnutého úvěru. Kromě toho lze v pojistné smlouvě také zřídit krytí dalších rizik, které obsahuje pojištění dětí, trvalých následků úrazu, denního odškodného při úrazu, hospitalizace při úrazu či nemoci, pracovní neschopnosti při nemoci, velmi vážných onemocnění, invalidity, apod. Jednotlivé položky pojištění je možno v průběhu trvání pojistné smlouvy měnit podle potřeby. Součástí FLEXI je i spořicí složka. Klient tak může investovat do garantovaného fondu, kde je minimální výnos stanoven na 2,4 % p. a. (Česká spořitelna, ©2012)

Hypotéka ČS

Hypoteční úvěr od České spořitelny lze sjednat bez poplatku za vyřízení a až do výše 100 % hodnoty zastavené nemovitosti. Úroková sazba se stanovuje individuálně pro každého klienta, ale při 5 leté fixaci se může pohybovat již od 3,19 % p. a. Banka nepožaduje, aby zákazník povinně uzavřel *pojištění schopnosti splácet pro hypoteční úvěry*. Nicméně jej aktivně nabízí. Toto pojištění kryje nejčastěji uváděná rizika: úmrtí, invalidita, pracovní neschopnost a ztráta zaměstnání. Cena pojištění se stanovuje podle výše hypotečního úvěru (zařazuje se do jednotlivých tarifů) a pohybuje se v rozmezí 298 až 1 235 Kč měsíčně. Díky spolupráci České spořitelny s pojišťovnou Kooperativa je jako doplňující produkt k hypotečnímu úvěru navrhováno *pojištění nemovitosti*. Jeho pojistnou ochranu klient využije při: živelné pohromě, aerodynamickému třesku při přeletu letadel, odcizení (krádeži či loupeži), neúspěšnému pokusu o vloupání, úmyslnému poškození nebo zničení věci, poškození nebo zničení zabudovaných elektromotorů sloužících k provozu pojištěné nemovitosti. (Česká spořitelna, ©2012)

5.2 Nabídka Komerční banky

Embosovaná debetní karta k produktu MůjÚčet

Debetní embosovaná karta od Komerční banky je vydávána v rámci balíčků služeb produktu MůjÚčet, což je běžný osobní účet. Klient kartu využije při výběru hotovosti v bankomatu či na pokladnách prostřednictvím Cash back, k platbám v obchodech i na internetu. Její nespornou výhodou je *cestovní pojištění*, které klient obdrží automatic-

ky. V rámci tohoto pojištění jsou hrazeny: náklady na léčení během zahraniční cesty, dodatečné výlohy způsobené vynuceným prodloužením pobytu, náklady na převoz a repatriaci, náklady na ambulantní ošetření a právní pomoc, náklady spojené s odpovědností za škodu na zdraví či věci. Limit pojistného plnění je stanoven až do výše 1 milionu Kč. K této debetní kartě si lze dále sjednat *pojištění Merlin*, které je typickým pojištěním před důsledky zneužití platební karty. Pojistná ochrana se vztahuje na krádež hotovosti vybrané kartou, neoprávněné použití karty, ztrátu či krádež osobních věcí, zneužití mobilního telefonu nebo vybrané bankovní poplatky. Toto pojištění platí celosvětově. (Komerční banka, ©2012)

A karta

A karta se řadí mezi kreditní karty. Její velkou výhodou je možnost získání úvěrového limitu až do výše 30 tisíc Kč bez nutnosti doložení příjmů. Mezi její další přednosti patří: slevový program Sphere card, Elite program, příspěvek do penzijního fondu, karta bez poplatku. Pokud klient nevrátí vyčerpané peněžní prostředky po skončení bezúročného období, úrok ze zůstatku činí 19,9 % p. a. Ke kartě automaticky náleží *kolektivní pojištění k osobním kreditním kartám*, které obsahuje: pojištění zakoupeného zboží, pojištění nákupu zboží na internetu, pojištění storna vstupenky, pojištění nejnižší ceny, pojištění domácí asistenční služby, pojištění prodloužené záruky. Náročnější klient si může připojistit *volitelné pojištění schopnosti splácet kreditní kartu*, které se vztahuje na vyčerpaný kreditní úvěr. (Komerční banka, ©2012)

Půjčka bez rizika

Osobní půjčka od Komerční banky je určena výhradně pro osobní účely a může dosahovat maximálního limitu až 2,5 milionu Kč. Přitom není třeba dokládat účel použití finančních prostředků. Podmínkou je však vlastnění osobního účtu v KB, z kterého se musí poté úvěr splácet. Součástí úvěrové smlouvy může být *pojištění proti nesplácení úvěru*, které je zcela zdarma a kryje rizika dlouhodobé nemoci, ztráty zaměstnání, invalidity a smrti klienta.

(Komerční banka, ©2012)

Vital Invest

Vital Invest představuje investiční životní pojištění, které kombinuje zhodnocení finančních prostředků klienta s pojistnou ochrannou pro případ dožití či smrti. Klient si může zvolit vlastní investiční strategii ze šesti nabízených fondů a kdykoliv ji měnit. Komerční banka garantuje minimální zhodnocení uloženého obnosu ve výši 2,2 % p. a. Jako bonus

lze v pojistné smlouvě sjednat i *komplexní úrazové pojištění*, které kryje riziko smrti následkem úrazu, trvalé následky úrazu a poškození úrazem. (Komerční banka, ©2012)

Hypoteční úvěr

Komerční banka poskytuje hypotéku jako účelový úvěr pro investici do nemovitosti a k proplacení souvisejících vedlejších nákladů. Úroková sazba hypotečního úvěru od KB se při fixaci na 3 roky pohybuje od 3,49 % p. a. Banka se snaží zvýšit prodej pojistných produktů, a tak má klient větší možnost získat nižší úrokovou sazbu, pokud si uzavře *životní pojištění* Komerční pojišťovny. Dále banka poskytuje *pojištění schopnosti splácet k hypotečnímu úvěru KB*, které se sjednává při uzavírání nové smlouvy o hypotečním úvěru nebo i v průběhu splácení již existující hypotéky. Banka opět slibuje snížení úrokové sazby při uzavření tohoto pojištění, které kryje klasická rizika ztráty zaměstnání, dlouhodobé pracovní neschopnosti, úmrtí a plné invalidity. Cena pojištění je počítána procentem z celkové pojistné částky. Jako související pojistný produkt k hypotečnímu úvěru Komerční banka uvádí *pojištění majetku*, které je nabízeno v rámci spolupráce s Českou pojišťovnou. (Komerční banka, ©2012)

5.3 Nabídka mBank

Embosovaná debetní karta k produktu mKonto

Nízkonákladová mBank, která poskytuje bezplatný osobní účet mKonto, vydává k tomuto účtu zcela zdarma embosovanou debetní kartu. Tato karta slouží k běžným úkonům potřebným pro disponování s peněžními prostředky na účtu klienta. Ke kartě existuje možnost sjednání *cestovní pojištění* a *pojištění zneužití karty*. Cena cestovního pojištění je 35 Kč měsíčně a zaručuje pokrytí rizik nebo úhradu nákladů jako jsou léčebné výlohy v zahraničí, potřeba asistenční služby, smrt či trvalá invalidita v důsledku úrazu, odpovědnost za škodu, ztráta zavazadel, právní pomoc pro případ dopravní nehody v zahraničí, apod. Pojištění zneužití karty má za úkol snižovat nebezpečí negativních důsledků z příčiny odcizení nebo ztráty karty, neoprávněné internetové transakci, odcizení tašky, peněženky, dokladů či klíčů. Poplatek za toto pojištění ve výši 19 Kč je strháván každý měsíc z účtu klienta.

Oba výše uvedené typy pojistných smluv lze uzavřít také u kreditní karty mKreditka, kterou poskytuje mBank. Jelikož se jedná o kreditní kartu s úvěrovým limitem, je možné využít jako přírůstek *pojištění schopnosti splácet*. Za toto pojištění hradí klient procentuální

poplatek z výše vyčerpaných peněžních prostředků. Při situaci, kdy nedošlo k čerpání kreditního úvěru, je poplatek nulový. (BRE BANK SA, ©2012)

mPůjčka

Hotovostní úvěr mPůjčka je poskytován pouze majitelům osobního účtu v mBank a to do částky 500 tisíc Kč. Předšválenou výši úvěru nalezne klient ve svém internetovém bankovníctví. Vyřízení půjčky probíhá online a nevyžaduje návštěvu obchodního místa banky. Úvěrová smlouva je potvrzena pouhou autorizační SMS zprávou. Vedení úvěrového účtu je zdarma, pokud si však klient zřídí k půjčce *pojištění schopnosti splácet*, zaplatí určité procento z měsíční splátky úvěru navíc. Pojistné krytí se vztahuje na riziko úmrtí, pracovní neschopnosti, ztráty zaměstnání a invalidity 3. stupně. (BRE BANK SA, ©2012)

mHypotéka Light

Hypoteční úvěr od mBank může zákazník potřebovat při refinancování, koupi nemovitosti, výstavbě či rekonstrukce nemovitosti, konsolidaci i při vypořádání a vyrovnání. Vyřízení, posouzení, poskytnutí, vyhotovení, čerpání a vedení hypotečního úvěru je zcela zdarma. Banka operuje s úrokovou sazbou 3,33 % p. a. při fixaci na jeden rok. Pro případ neočekávaných životních pojištění banka nabízí *pojištění k hypotéce*, které se využívá při neschopnosti hypoteční úvěr splatit. Pokud si klient pojištění sjedná, má zpravidla výhodu snížení úrokové sazby hypotečního úvěru o 0,25 %. Pojištěnými riziky jsou však pouze invalidita 3. stupně z důvodu úrazu i nemoci a úmrtí z důvodu úrazu nebo nemoci. Důsledky ztráty zaměstnání či dlouhodobé pracovní neschopnosti by tak klient musel řešit jiným způsobem. (BRE BANK SA, ©2012)

6 MODELOVÉ PŘÍKLADY KOOPERACE BANKOVNÍCH A POJISTNÝCH PRODUKTŮ

V poslední kapitole práce jsou uvedeny tři modelové příklady s třemi typovými klienty, které konkrétně znázorňují, jak může bankopojištění v praxi vypadat.

6.1 Příklad propojení běžného účtu a pojištění

Pan Zelený se narodil roku 1973. Pracuje jako OSVČ. V současné době má pouze podnikatelský účet, kde má veškeré finanční prostředky, a který ovládá především prostřednictvím internetového bankovníctví. Aby snadněji rozlišoval soukromé peněžní prostředky od prostředků určených k podnikání, rozhodl se, že si založí také běžný osobní účet. Jeho soukromé finanční prostředky činí cca 85 000 Kč. Pan Zelený v rámci své podnikatelské činnosti často jezdí do zahraničí a dává přednost pocitu bezpečí, protože byl již několikrát okraden. Klient preferuje silné zázemí přední české banky, a proto si vybral Osobní účet České spořitelny.

Osobní účet ČS s pojištěním

Osobní účet ČS si pan Zelený může založit pouze osobně a to na kterékoli pobočce České spořitelny. Podmínky založení účtu jsou:

- prokázání totožnosti občana ČR (platným občanským průkazem nebo cestovním pasem)
- dovršení 18 let věku
- vložení základního vkladu ve výši 100 Kč

Klient má možnost si sestavit balíček služeb podle svých představ, který bude moci využívat v rámci svého osobního účtu. Na výběr jsou tyto *standardní služby*: debetní karta Visa Classic, všechny výběry z bankomatu ČS zdarma, SERVIS 24 (telefonní a internetové bankovníctví), platby v rámci ČS zdarma, kontokorent (povolené přečerpání účtu), zůstatkové zprávy SMS zdarma. Z *plusových služeb* jsou to poté zejména: debetní karta Visa Gold, platby v rámci ČR zdarma, spořicí plán (zvýhodněné úročení). Mezi *speciální služby* patří: pojištění pravidelných výdajů, cestovní pojištění, úrazové pojištění, pojištění karty a osobních věcí, pojištění právní ochrany.

Doporučený kompletní balíček služeb osobního účtu pana Zeleného by mohl obsahovat osm placených služeb uvedených v následujících řádcích.

- 1) Vedení a správa účtu.
- 2) Vyhotovení měsíčního výpisu z účtu.
- 3) Debetní embosovaná platební karta Visa, která platí po celém světě a tak ji klient bez problémů může používat i na cestách do zahraničí.
- 4) SERVIS 24 (telefonní a internetové bankovníctví), jehož prostřednictvím klient bude obsluhovat účet sám a z pohodlí domova, tak jak je zvyklí u jeho podnikatelského účtu.
- 5) Zůstatkové SMS zprávy zdarma představují pro klienta aktuální informaci o zůstatku peněžních prostředků na jeho účtu.
- 6) Výběry z bankomatů ČS zdarma znamená, že všechny klientovy výběry hotovosti z bankomatů ČS budou účtovány bez poplatku. Pokud klient vybere z bankomatu jiné banky, zaplatí poplatek ve výši 40 Kč za jeden výběr.
- 7) Cestovní pojištění (varianta B) zaručí klientovi bezpečí na jeho zahraničních cestách. Pojištění je sjednáno na dobu neurčitou, přičemž klient může v zahraničí setrvat až po dobu 90 dnů. Cestovní pojištění platí po celém světě a obsahuje následně uvedené složky s konkrétními limity pojistného plnění (dále jen LPP):
 - *pojištění léčebných výloh* (LPP činí 3 miliony Kč, v případě zubního ošetření je limit stanoven na 10 000 Kč),
 - *úrazové pojištění* (LPP u trvalých následků způsobených úrazem činí 200 tisíc Kč, pro smrt následkem úrazu je limit stanoven na 400 tisíc Kč),
 - *pojištění odpovědnosti za škodu* (LPP za škodu na životě nebo zdraví je 2 miliony Kč, LPP u škody na věci činí 1 milion Kč a LPP pro náklady na právní ochranu dosahuje výše 50 000 Kč),
 - *pojištění zavazadel* (LPP činí 20 000 Kč),
 - *pojištění zpoždění letu či zavazadel* (LPP za každou hodinu zpoždění po uplynutí stanovené lhůty 6 hodin činí 1 500 Kč/hod., maximálně však celkem 8 000 Kč).

- 8) Pojištění právní ochrany (varianta B+), které slouží jako ochrana oprávněným právním zájmům klienta v závazkových právních vztazích, jejichž předmětem je movitá nebo nemovitá věc či služba. LPP je stanoven ve výši 500 tisíc Kč.

Celkový bankovní poplatek za zvolený balíček služeb činí 233 Kč měsíčně, přičemž 109 Kč pan Zelený platí za zvolené bankovní služby a 124 Kč za přidané pojistné produkty. Dle sazebníku stojí cestovní pojištění 55 Kč/měsíc a pojištění právní ochrany 69 Kč/měsíc. V celkovém balíčku nejsou započítávány poplatky za tzv. účetní položky. Které se připočítávají za každou odeslanou či došlou bezhotovostní platbu. Cena jedné takové realizované platby je 5 Kč. Pokud by pan Zelený za jeden měsíc přijal na svůj účet dvě platby a čtyři platby odeslal, zvýšil by se mu celkový poplatek za Osobní účet o 30 Kč na 263 Kč/měsíc. Úroková sazba na Osobním účtu ČS činí 0,01 %. Pan Zelený tedy obdrží na konci měsíce z uložené částky 85 000 Kč úrok ve výši cca 0,71 Kč.

6.2 Příklad propojení kreditní karty a pojištění

Paní Modrá je narozena v roce 1979 a pracuje na plný úvazek. Její průměrný pravidelný čistý měsíční příjem činí 15 500 Kč. S manželem vychovává dvě děti ve věku 5 a 7 let. Jelikož paní Modrá velmi ráda nakupuje a chtěla by mít nějakou finanční rezervu, rozhodla se zřídit si kreditní kartu prostřednictvím své současné banky, jímž je mBank. Chce však mít kryta rizika spojená s čerpáním úvěru kreditní karty, aby ochránila sebe i svou rodinu před možnými finančními těžkostmi způsobenými náhlými událostmi.

mKreditka s pojištěním

Paní Modrá má ve stávajícím internetovém bankovníctví, které používá k obsluze jejího běžného účtu mKonto, zprávu od banky o nabídce předschválené kreditní kartě včetně výše limitu kreditního úvěru. Úvěroví limit činí 50 000 Kč. Pro získání mKreditky tedy nemusí již dokládat výši jejího měsíčního příjmu. Vyřídit kreditní kartu a související kartový účet lze on-line nebo na kterémkoli obchodním místě banky. Uzavření smlouvy on-line se potvrzuje pouze autorizační SMS zprávou. Klientka si vybírá ze tří možných tarifů uvedených v následující tabulce.

Tab. 2. Přehled tarifů kreditní karty mKreditka (BRE BANK SA, ©2012)

Tarif	Roční poplatek v Kč	Roční úroková sazba	RPSN
1	0	23,8 %	26,8 %
2	290	19,8 %	23,3 %
3	590	14,8 %	18,7 %

Paní Modrá si vybrala tarif jedna. Pokud by však v budoucnu chtěla tarif změnit, je to možné za poplatek 150 Kč. U mKreditky klientka ocení 54 dnů trvající bezúročné období, které platí při čerpání kreditního úvěru formou platby kartou u obchodníků nebo platby bezhotovostní. Výběr hotovosti kreditní kartou z bankomatu je zpoplatněn 49 Kč a bezúročné období v tomto případě neběží. Vyčerpaný obnos peněžních prostředků se začne úročit okamžitě. Minimální měsíční splátka činí 3 % z dlužné částky. Fyzická podoba mKreditky má platnost tři let, poté se automaticky vyhotoví a zašle klientce na adresu paní Modré nový plast.

Banka nabízí k mKreditce také pojistné produkty (pojištění schopnosti splácet, cestovní pojištění a pojištění zneužití karty). Jelikož paní Modrá cestuje do zahraničí jen zřídka, rozhodla se uzavřít si pojistné smlouvy jen u pojištění zneužití karty a pojištění schopnosti splácet.

Komplexní pojištění schopnosti splácet splátky kreditního úvěru zaštituje riziko úmrtí, invalidity III. stupně, pracovní neschopnosti a ztráty zaměstnání. Toto pojištění je zpoplatněno 0,49 % z aktuální výše dlužné částky na konci zúčtovacího období. Pokud tedy nebude mít klientka vyčerpanou žádnou částku z kreditní karty, za pojištění prakticky neplatí.

Pojištění zneužití karty slouží paní Modré jako ochrana při událostech jako jsou: odcizení či ztráta mKreditky, s tím související nepovolené internetové transakce, krádež či ztráta peněženky, kabelky, dokladů i klíčů. Poplatek za toto pojištění je účtován měsíčně a ve výši 19 Kč. Pojistné plnění je poskytováno do maximální částky 5 000 Kč.

Následující tabulka ukazuje případné čerpání kreditní karty paní Modrou a související události.

Tab. 3. Názorný příklad používání kreditní karty mKreditka (vlastní zpracování)

Datum	Úkon	Částka (v Kč)	Poznámka
1. 6. 2012	Nákup potravin	1 320	-
8. 6. 2012	Platba lístků do kina	278	-
15. 6. 2012	Nákup dárku přes internet	2 499	-
24. 6. 2012	Nákup pohonných hmot	900	-
30. 6. 2012	Poplatek za pojištění zneužití karty	24,49	0,49 % z celkové dlužné částky 4 997 Kč
30. 6. 2012	Poplatek za pojištění schopnosti splácet	19	-
30. 6. 2012	Konec účetního období	5 040,49	Celková dlužná částka činí 5 040,49 Kč. Je možno ještě čerpat 44 959,51 Kč.
4. 7. 2012	Doručení výpisu z účtu	-	Informace o provedených transakcích, výši dlužné částky, výši povinné min. splátky (151,21 Kč) a datu splatnosti.
24. 7. 2012	Datum splatnosti	-	54. den bezúročného období. Pokud je zaplacená celá dlužná částka neúčtují se úroky. Pokud je zaplacená jen min. splátka, zbylá dlužná částka se začíná po tomto dni úročit.

Z tabulky je patrné, že celkové měsíční výlohy na pojistné produkty související s kreditní kartou paní Modré by činili 43,49 Kč. Vedení kartového kreditního účtu má dle zvoleného tarifu zcela zdarma. Pokud by klientka zaplatila do dne splatnosti jen minimální povinnou splátku ve výši 151,21 Kč, úroky ze zbývající dlužné sumy 4 889,28 Kč by následující měsíc byly 96,97 Kč.

6.3 Příklad propojení osobní půjčky a pojištění

Pan Černý se narodil v roce 1984. Pracuje již 5 let na pozici IT technika a jeho průměrný čistý měsíční příjem činí 19 100 Kč. Je svobodný, bezdětný a věnuje se hned několika

sportům. Do zaměstnání dojíždí každý den vozem. V posledním roce mu však začal stávající vůz dosluhovat a tak by si chtěl zakoupit nový. Doposud si našetřil pouze 50 000 Kč. Na vysněný automobil mu zbývá získat částku 200 000 Kč. Pan Černý učinil rozhodnutí, že si potřebné peníze zapůjčí od své banky. Jeho běžný účet provozuje Komerční banka.

Perfektní půjčka KB s životním pojištěním FLEXI od ČS

Pana Černého z nabídky KB nejvíce zaujala bezúčelná Perfektní půjčka, která se honosí výhodou, že je zcela bez poplatků. K uzavření půjčky je nutné, aby klient doložil 2 platné doklady totožnosti a potvrzení o výši příjmu od zaměstnavatele. Jelikož Pan Černý nemá doposud žádné jiné úvěry, je jeho příjmem 19 100 Kč, dostačující pro poskytnutí půjčky ve výši 200 000 Kč. Tabulka níže zobrazuje hlavní položky, které klienta nejvíce zajímají a jsou součástí úvěrové smlouvy.

*Tab. 4. Výčet důležitých položek úvěrové smlouvy pana Černého
(Komerční banka, 2012; vlastní zpracování)*

Položka úvěru	Hodnota položky
Celková výše úvěru	200 000 Kč
Doba trvání smlouvy	48 měsíců
Úroková sazba	15,9 % p. a.
RPSN	17,1 % p. a.
Měsíční splátka	5 745 Kč
Celková částka zaplacená klientem	270 847 Kč
Poplatek za zpracování a vyřízení úvěru	0 Kč
Poplatek za vedení úvěru	0 Kč
Poplatek za předčasné splacení úvěru	0 Kč
Poplatek za zaslání elektronického výpisu	0 Kč

Komerční banka k Perfektní půjčce nabízí také možnost pojištění proti nesplácení úvěru. Pan Černý se však na radu rodinného finančního poradce rozhodl sjednat životní pojištění, které lze vinkulovat ve prospěch úvěru a bude také krýt jeho časté úrazy z příčin rekreačního sportování. Z pohledu finančního poradce je nejvhodnějším životním pojištěním pro pana Černého na českém pojistném trhu pojištění FLEXI od Pojišťovny České spořitelny. Klient potřebuje, aby mohl životní pojistku využívat i po skončení úvěrové smlouvy a mohl ji v průběhu trvání pojistné smlouvy upravovat. Kupříkladu se pan Černý v budoucnu ožení a založí rodinu, kterou bude chtít také pojistit v rámci svého životního pojištění.

Životní pojištění FLEXI poskytne panu Černému ochranu před několika riziky a také mu umožní spořit – vytvořit si kapitálovou hodnotu, která bude díky garantovanému fondu zhodnocována minimální úrokovou sazbou 2,4 % p. a. V případě úmrtí klienta bude částka pojištění smrti z jakýchkoliv příčin použita na splacení úvěru. Pokud by smrt nastala až v době, kdy již bude celý úvěr splacený, je vhodné uvést do pojistné smlouvy tzv. obmyšlenou osobu. Tato osoba (může jich být i více) má poté právo na výplatu celého pojistného plnění v případě smrti pana Černého. Pojistná smlouva je uzavřena do doby dovršení 70 let klienta. Po dožití sjednaného konce pojištění bude klientovi vyplacena naspořená kapitálová hodnota. V následující tabulce můžeme vidět doporučenou podobu pojištění FLEXI pana Černého sestavenou k 10. 5. 2012.

Tab. 5. Jednotlivé složky pojištění FLEXI pana Černého (Pojišťovna ČS, ©2012; vlastní zpracování)

Položka pojištění FLEXI	Pojistná částka	Konec pojištění
Základní pojištění pro případ smrti z jakýchkoliv příčin	200 000 Kč	31. 5. 2054
Pojištění invalidity s jednorázovou výplatou pojistné částky – úraz nebo nemoc	300 000 Kč	30. 6. 2049
Pojištění pro případ smrti následkem úrazu	200 000 Kč	31. 5. 2054
Pojištění trvalých následků úrazu (s progresí od 0,5 %)	600 000 Kč	31. 5. 2054
Pojištění denního odškodného - úraz	400 Kč/den	31. 5. 2054
Pojištění hospitalizace – úraz nebo nemoc	250 Kč/den	31. 5. 2054
Pojištění pracovní neschopnosti – od 15. dne nemoci	200 Kč/den	31. 5. 2054

Pan černý je technik IT a pouze rekreační sportovec, proto patří do první rizikové skupiny s nejnižší pravděpodobností nastání pojistné události. Celkově by tedy platil za výše zvolenou simulaci pojištění FLEXI 869 Kč měsíčně. Počátek pojištění by se datoval k 1. 6. 2012 a konec pojištění by nastal ve 24:00 hodin dne předcházejícího výročnímu dni trvání pojištění v kalendářním roce, ve kterém se pan Černý dožije 70 let věku, tj. 31. 5. 2054. Pokud klient dostojí bezeškodného průběhu pojistné smlouvy za celou dobu trvání, bude mu vyplacen předpokládaný bonus ve výši 37 607 Kč. Bonus za věrnost navíc bude činit 7 821 Kč.

Tab. 6. Vývoj kapitálové hodnoty a výše daňového odpočtu u pojištění FLEXI pana Černého (Pojišťovna ČS, ©2012; vlastní zpracování)

Ke dni	Kapitálová hodnota při předpokládaném zhodnocení 2,4 % včetně bonusů v Kč	Daňový odpočet (vždy k 31. 12. daného roku v Kč)
31. 12. 2012	0	2 443
31. 05. 2017	1 241	4 495
31. 05. 2022	21 787	4 315
31. 05. 2027	41 440	3 284
31. 05. 2032	66 659	2 638
31. 05. 2037	80 783	1 622
31. 05. 2042	88 415	88
31. 05. 2047	85 535	0
31. 05. 2052	90 902	4 016
31. 05. 2054	102 679	1 699

Předpokládaný vývoj kapitálové hodnoty, který vidíme v tabulce výše, je pouze orientační a obsahuje také bonusy za bezeškový průběh pojištění a bonusy za věrnost. Součástí tabulky je i přehled daňových odpočtů vždy k 31. 12. daného roku. Pokud by pan Černý chtěl využívat maximálního daňového odpočtu ve výši 12 000 Kč za rok, musel by platit vyšší pojistné, které by také zajistilo vyšší částku kapitálové hodnoty vyplacené při dožití. Za předpokladu, že klient bude platit minimální měsíční pojistné ve výši 869 Kč, bude po uplynutí doby pojistné smlouvy kapitálová hodnota činit 102 679 Kč.

Uvedené částky kapitálové hodnoty a daňových odpočtů se samozřejmě změní, jestliže se pan Černý v průběhu života rozhodne pojistnou smlouvu upravovat dle aktuální životní situace.

ZÁVĚR

Po celém světě dochází k novodobé integraci finančních trhů, celých institucí i jednotlivých finančních produktů. Moderní technologie poskytnuly nové možnosti pro další rozvoj bankovníctví a pojišťovnictví. Nárůst konkurenčního boje zapříčinil nutnost, aby banky a pojišťovny spolu kooperovali, a dal tím podnět ke vzniku bankopojištění.

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat kombinaci bankovních a pojistných produktů na českém finančním trhu. Pochopit danou problematiku mi pomohlo zpracování teoretických poznatků o bankovníctví, pojišťovnictví a bankopojištění, které jsou sepsány v prvních třech kapitolách práce. Při sestavování teoretické části bylo zjištěno, že se odborná literatura hojně věnuje oblasti bankovníctví a pojišťovnictví. Horší je to však u bankopojišťovnictví. I když je bankopojištění na českém finančním trhu nabízeno již od roku 1994, nebylo českými autory stále dostatečně popsáno a zdokumentováno. Podobný problém souvisí i s právní úpravou. Bankopojištění nemá v České republice podporu formou platné legislativy, která by jej vymezovala a určovala jeho fungování. Jelikož se bankopojištění na našem území stále více rozšiřuje, doporučila bych v co nejkratší době sestavit jeho právní úpravu, aby se lépe řešili problémy a konflikty vzniklé jeho existencí a užíváním. Z poslední kapitoly teoretické části byl vyvozen závěr, že výhody bankopojištění převyšují jeho nevýhody. Banky jsou spokojeny s přísunem nových produktů a služeb, které mohou díky propojení s pojištěním nabízet. Zvyšují si tím také své zisky. Pojišťovny vítají spolupráci s bankami z jednoho prostého důvodu, rozšíří se jim portfolio velkého množství nových klientů. Samotní klienti zase oceňují, že mají své finanční produkty pod jednou střechou a nemusejí navštěvovat více finančních domů.

Kapitoly v praktické části se zaměřovaly především na konkrétní situaci na českém finančním trhu. Prvně jsou popsány vybrané banky a pojišťovny, u kterých je následně provedena analýza jejich vzájemné spolupráce. Z analýzy vyplynulo, že banky spolupracují zpravidla s jednou až dvěma pojišťovnami. Mnohdy se tak tomu děje kvůli rozdělení pojištění na životní a neživotní. Životní pojištění zaštituje často dceřiná pojišťovna konkrétní bankovní instituce. Neživotní pojištění má pak na starosti cizí součinná pojišťovna. V další kapitole byly vybrány celkem tři banky, z nichž dvě jsou velkými českými bankami, a jedna představuje drobnější nízkonákladovou banku. Na základě průzkumu internetových stránek jednotlivých bank, byly popsány a analyzovány bankopojistné produkty těchto institucí a došla jsem k několika závěrům. Informace o jednotlivých produktech nejsou

na internetových stránkách dostatečně přehledné. Klient se do spleti údajů lehce zamotá. Doporučovala bych tedy provozovatelům těchto stránek zpřehlednit a zjednodušit obsah sdělení i pro klienty laiky. Dalším faktem je, že bankovní produkty větších bank mají silnější vazby na pojištění a jsou nabízeny s větším počtem druhů pojištění. Zatímco malé bankovní instituce s pojišťovny spolupracují spíše okrajově a nabídka pojištění k bankovním produktům není tak rozsáhlá. Druhy bankopojistných produktů se však u jednotlivých vybraných subjektů moc neliší. Většinou se jedná o propojení bankovního běžného účtu popř. debetní karty k běžnému účtu a pojištění, kreditní karty a pojištění, osobního úvěru a pojištění, hypotečního úvěru a pojištění nebo životního pojištění a spoření.

Jelikož občané České republiky jsou svými finančními institucemi nedostatečně informováni a obvykle ani nevědí, že uzavírají bankopojištění, byly v poslední kapitole práce uvedeny konkrétní modelové příklady. Tyto příklady pomohou čtenářům zorientovat se ve spletné problematice bankopojistných produktů. Zároveň bych klientům navrhla několik důležitých rad. Být rozumný. Před uzavřením smlouvy se přesvědčit, zda je nutné ke sjednávanému bankovnímu produktu mít sjednanu také pojistnou službu. Přesvědčit se, jestli není výhodnější si pojištění uzavřít zcela zvlášť a třeba i u jiné pojišťovny, která nabízí lepší ceny a možnosti. Být zvědavý. Hodně se ptát a zjistit si předem podmínky ve smlouvě, výši poplatků či úrokovou sazbu. Být podezřívavý. Pokud znám ověřeného finančního poradce, využít jeho služeb. Zeptat se na reference u své rodiny či známých.

Český finanční trh rychle a úspěšně přebírá trendy, které se vyskytují na západoevropských trzích. Lze tedy předpokládat další rozvíjení a rozšiřování bankopojišťovnictví na našem území. Proto je podle mě důležité zajistit finanční vzdělávání občanů ČR, aby nedocházelo k jejich vykořisťování ze strany bankopojišťoven, které se často zákazníkům snaží navodit pocit bezdůvodné potřeby bankopojištění vlastnit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

MONOGRAFIE

DAŇHEL, Jaroslav et al., 2005. *Pojistná teorie*. 1. vydání. Praha: Professional Publishing, 332 s. ISBN 80-864-1984-3.

DUCHÁČKOVÁ, Eva, 2009. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. přeprac. vydání. Praha: Ekopress, 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.

FILIP, Miloš, 2006. *Osobní a rodinné bohatství: jak se dobře zajistit*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 273 s. ISBN 80-717-9466-X.

HRADEC, Milan, Václav KŘIVOHLÁVEK a Jana ZÁRYBNICKÁ, 2005. *Pojištění a pojišťovnictví*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 215 s. ISBN 80-867-5448-0.

KAMENÍKOVÁ, Blanka, Jiří POLÁCH a Miloš KRÁL, 2008. *Bankovníctví a pojišťovnictví: studijní pomůcka pro distanční studium*. 1. vydání. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 160 s. ISBN 978-80-7318-655-5.

KAŠPAROVSKÁ, Vlasta, 2010. *Banky a komerční obchody*. 1. vydání. Kravaře: Marreal servis, 172 s. ISBN 978-80-254-6779-4.

KRÁL, Miloš, 2009. *Bankovníctví a jeho produkty*. Žilina: GEORG, 265 s. ISBN 978-80-89401-07-9.

POLOUČEK, Stanislav et al., 2006. *Bankovníctví*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 716 s. ISBN 80-717-9462-7.

SLEPECKÝ, Jaroslav a Jiří POLÁCH, 2010. *Pojišťovnictví v České a Slovenské republice*. 1. vydání. Žilina: GEORG, 102 s. ISBN 978-80-89401-11-6.

ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava et al., 2005. *Bankovníctví I*. 4. aktualiz. vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 201 s. ISBN 80-867-5453-7.

INTERNETOVÉ ZDROJE

ALLIANZ, ©2000-2012. Profil společnosti. *Allianz.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.allianz.cz/o-spolecnosti/o-spolecnosti/>

BRE BANK SA, ©2012. O mBank. *Mbank.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.mbank.cz/mbank/>

BRE BANK SA, ©2012. MHypotéka Light. *Mbank.cz*[online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://www.mbank.cz/osobni/mhypoteka/>

BRE BANK SA, ©2012. MKreditky. *Mbank.cz*[online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://www.mbank.cz/osobni/mkreditky/>

BRE BANK SA, ©2012. Hotovostní úvěr mPůjčka Plus. *Mbank.cz*[online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://www.mbank.cz/osobni/mpujcka/>

CARDIF, ©2009. Profil společnosti. *Cardif.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.cardif.cz/o-cardifu/cardif-cr/profil-spolecnosti.html>

ČESKÁ POJIŠŤOVNA, ©2010. Výroční zpráva 2010. *Ceskapojistovna.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.ceskapojistovna.cz/documents/10262/50003/vyrocní-zprava-2010.pdf>

ČESKÁ SPOŘITELNA, ©2012. Hypotéka České spořitelny. *Csas.cz*[online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/hypoteka-ceske-sporitelny/o-produktu-d00013352>

ČESKÁ SPOŘITELNA, ©2012. Chytrá karta ČS. *Csas.cz*[online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/chytra-karta-cs/o-produktu-d00016844>

ČESKÁ SPOŘITELNA, ©2012. Osobní účet ČS. *Csas.cz*[online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/osobni-ucet-cs/o-produktu-d00013762>

ČESKÁ SPOŘITELNA, ©2012. Profil České spořitelny. *Csas.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>

ČESKÁ SPOŘITELNA, ©2012. Půjčka. *Csas.cz*[online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/pujcka/o-produktu-d00013288>

ČSOB, ©2012. O společnosti ČSOB. *Csob.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/Csob/O-CSOB/Profil-CSOB/Stranky/default.aspx>

ČSOB POJIŠŤOVNA, ©2012. O pojišťovně. *Csobpoj.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/o-spolecnosti/Stranky/o-spolecnosti.aspx>

GENERALI POJIŠŤOVNA, ©2009-2012. Historie Generali v ČR. *Generali.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.generali.cz/stranky/o-generali/skupina-generalihistorie-generaliv-cr>

KOMERČNÍ BANKA, ©2012. A karta. *Kb.cz*[online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/lide/obcane/ucty-a-platby/a-karta.shtml>

KOMERČNÍ BANKA, ©2012. Hypoteční úvěr. *Kb.cz*[online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/lide/obcane/pujcky/penize-na-bydlenihypotecni-uver.shtml>

KOMERČNÍ BANKA, ©2012. MůjÚčet. *Kb.cz*[online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/lide/obcane/ucty-a-platby/ucty/mujucet.shtml>

KOMERČNÍ BANKA, ©2012. Půjčka bez rizika. *Kb.cz*[online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/lide/obcane/pujcky/penize-na-cokoliv/pujcka-bez-rizika-perfektni-pujcka.shtml>

KOMERČNÍ BANKA, ©2012. Vital Invest. *Kb.cz*[online]. [cit. 2012-05-01]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/lide/obcane/sporeni-a-investovani/vital-invest.shtml>

KOMERČNÍ BANKA, ©2012. Základní informace. *Kb.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/o-bance/o-nas/zakladni-informace.shtml>

KOMERČNÍ POJIŠŤOVNA, ©2010. Výroční zpráva 2010. Profil společnosti. *Kb-pojistovna.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.kb-pojistovna.cz/u/annual-report-2010/cz/01-profil-spolecnosti.html>

KOOPERATIVA POJIŠŤOVNA, ©2012. Finanční skupina České spořitelny. *Koop.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/o-nas/spolupracujeme/financni-skupina-ceske-sporitelny/>

KOOPERATIVA POJIŠŤOVNA, ©2012. Základní informace. *Koop.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/o-nas/zakladni-informace/>

POJIŠŤOVNA ČESKÉ SPOŘITELNY, ©2012. O nás. Historie společnosti. *Pojistovnacs.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.pojistovnacs.cz/o-nas/historie/>

RAIFFEISENBANK, ©2008-2012. Profil banky. *Rb.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.rb.cz/o-bance/o-bance/profil-banky/>

UNICREDIT BANK CZECH REPUBLIC, ©2012. O bance. *Unicreditbank.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.unicreditbank.cz/cz/o-bance.html>

UNIQA, ©2012. UNIQA pojišťovna. *Uniqua.cz*[online]. [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: http://www.uniqua.cz/home/04_uniqua/01_pojistovna/index.php

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

a. s.	Akciová společnost
ČAP	Česká asociace pojišťoven
ČKP	Česká kancelář pojistitelů
ČNB	Česká národní banka
ČP	Česká pojišťovna
ČR	Česká republika
ČS	Česká spořitelna
ČSOB	Československá obchodní banka
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
IPB	Investiční a poštovní banka
KB	Komerční banka
Kč	Koruna česká
p. a.	Per annum, za rok
PO	Právnícká osoba
PPF	První privatizační fond
RPSN	Roční procentuální sazba nákladů
Sb.	Sbírky
SS	Stavební spoření
USA	Spojené státy americké

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Přehled bank a jejich spolupracujících pojišťoven (vlastní zpracování)</i>	40
<i>Tab. 2. Přehled tarifů kreditní karty mKreditka (BRE BANK SA, ©2012).....</i>	50
<i>Tab. 3. Názorný příklad používání kreditní karty mKreditka (vlastní zpracování)</i>	51
<i>Tab. 4. Výčet důležitých položek úvěrové smlouvy pana Černého (Komerční banka, 2012; vlastní zpracování)</i>	52
<i>Tab. 5. Jednotlivé složky pojištění FLEXI pana Černého (Pojišťovna ČS, ©2012; vlastní zpracování)</i>	53
<i>Tab. 6. Vývoj kapitálové hodnoty a výše daňového odpočtu u pojištění FLEXI pana Černého (Pojišťovna ČS, ©2012; vlastní zpracování)</i>	54